

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Jenna Kettunen

VASTUULLISUUDEN MERKITYS SIJOITUS- TUOTTEIDEN VALINNASSA

Liiketalous
2023

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Jenna Kettunen
Opinnäytetyön nimi	Vastuullisuuden merkitys sijoitustuotteiden valinnassa
Vuosi	2023
Kieli	suomi
Sivumäärä	44 + 48 liitettä
Ohjaaja	Peter Smeds

Vastuullisuus kasvattaa suosiotaan ja merkitystään jatkuvasti, ja myös tästä syystä vastuullisuus on esillä paljon. Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, onko vastuullisuudella merkitystä sijoitustuotteiden valinnassa. Vastuullinen sijoittaminen on suosittua ja esillä oleva aihe, ja moni haluaakin kiinnittää yhä enemmän huomiota vastuullisuuteen omissa valinnoissaan.

Opinnäytetyössä tarkastellaan aluksi, mitä vastuullisuus pitää sisällään sekä perehdytään vastuulliseen sijoittamiseen. Tutkimuksen kyselyssä pyritään saamaan selville, vaikuttaako vastuullisuus sijoitustuotteiden valintaan. Opinnäytetyö on rajattu opiskelijoihin eli piensijoittajiin.

Tutkimus toteutettiin määrällisenä eli kvantitatiivisena tutkimuksena, ja sitä varten tarvittavat tiedot on kerätty kyselyn avulla, joka jaettiin Vaasan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden kesken. Kyselyssä taustamuuttujina käytettiin vastaajien ikää, sukupuolta, koulutusalaan sekä sijoituskokemuksia.

Tuloksien perusteella voidaan todeta, että vastuullisuudella on merkitystä opiskelijoiden sijoitustuotteiden valintaan. Monelle vastaajista vastuulliset sijoitusvaihtoehdot ovat etusijalla sekä monelle vastuullinen sijoittaminen on tavoite. Tuloksien perusteella käy myös ilmi, että naisille vastuullisuudella on suurempi merkitys sijoitustuotteiden valinnassa kuin miehille. Opiskelijat uskovat vastuullisuuden olevan tulevaisuutta ja osa parempaa huomista.

Opinnäytetyön lopussa on pohdintoja ja kehittämisehdotuksia tutkimukselle sekä oman suorituksen arviointi.

ABSTRACT

Author	Jenna Kettunen
Title	Does sustainability affect the choice of investments.
Year	2023
Language	Finnish
Pages	44 + 48 Appendices
Name of Supervisor	Peter Smeds

Sustainability is constantly increasing its popularity and importance, and this is also why sustainability is featured a lot. The aim of the thesis is to find out whether responsibility is important in the selection of investment products. Responsible investing is a popular and current topic, and many people want to pay more and more attention to sustainability in their own choices.

In the thesis, is first examined what sustainability entails and introduced ourselves to sustainable investing as a topic. The research survey aims to find out whether sustainability affects the choice of investment products. The thesis is limited to students and therefore small investors.

The research was carried out as quantitative research, and the necessary information was collected by means of a survey, which was distributed among the students of Vaasa University of Applied Sciences. In the survey, the age, gender, field of education and investment experience of the respondents were used as background variables.

Based on the results, it can be concluded that sustainability plays a role in students' choice of investment products. For many of the respondents, responsible investment options are a priority, and for many, responsible investment is a goal. Based on the results, it also appears that sustainability is more important for women than for men when choosing investment products. Students believe that sustainability is the future and part of a better tomorrow.

At the end of the thesis, there are reflections and development proposals for the research, as well as an evaluation of the thesis process.

Keywords Sustainability, investment, investment options, research

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	8
2	VASTUULLISUUS	10
	2.1 Vastuullisuuden muodot.....	10
	2.2 Taloudellinen vastuu.....	11
	2.3 Ympäristövastuu	12
	2.4 Yritysvastuu	13
	2.5 Sidosryhmäajattelu	14
	2.6 Vastuullisuus Suomen Pankissa	14
3	SIOITTAMINEN	16
	3.1 Mihin sijoittaa	16
	3.2 Syitä sijoittamiselle	17
4	ERI SIOITUSTUOTTEET	19
	4.1 Rahastot.....	19
	4.2 Yhdistelmärahastot.....	20
	4.3 Osakkeet	21
	4.4 Kiinteistöt.....	21
	4.5 Kryptovaluutta	22
5	VASTUULLINEN SIOITTAMINEN.....	23
	5.1 Eettinen sijoittaminen	25
	5.2 Vastuullisen sijoittamisen menetelmät	26
	5.2.1 Aktiivisen omistajuuden sijoittamisen menetelmä.....	28
	5.2.2 Poissulkeminen ja suosimis- menetelmät	29
	5.2.3 ESG	29
	5.2.4 Teemasijoittaminen	30

6	TUTKIMUS VASTUULLISUUDEN MERKITYKSESTÄ SIOITUSTUOTTEIDEN VALINNASSA.....	32
6.1	Tutkimuksen tarkoitus	33
6.2	Tutkimuksen toteutus.....	33
6.3	Tutkimuskysymykset.....	34
7	TUTKIMUKSEN TULOKSET	35
7.1	Sukupuoli	35
7.2	Ikä 36	
7.3	Koulutusohjelma.....	36
7.4	Tämänhetkiset sijoitukset.....	37
7.5	Sijoitusaika.....	38
7.6	Sijoitusvaihtoehdot.....	39
7.7	Vastuulliset sijoitusvaihtoehdot etusijalla	40
7.8	Sijoitusvaihtoehtojen valinta	42
7.9	Mistä saatu tieto vaikuttaa sijoituspäätöksiin	45
7.10	Vastuullisen sijoittamisen merkitys	45
7.11	Avoimet vastaukset	46
8	POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET	49
9	OPINNÄYTETYÖPROSESSI	51
10	LÄHTEET	52
	LIITTEET.....	
	VIRHE. KIRJANMERKKIÄ EI OLE MÄÄRITETTY.	

KUVIO- JA TAULUKKOLUETTELO

Kuvio 1 Finanssiala - Vastuullinen sijoittaminen - Norstatin kyselytutkimus tuhannelle suomalaiselle. (Finanssiala 2020).	19
Kuvio 2 OP Media - Näin sijoitat eettisesti - Viisi neuvoa aloittelijalle. (OP Media 2017).....	25
Kuvio 3 Finsif - Vastuullisen sijoittamisen markkinaselvitys. (Finsif 2021).....	28
Kuvio 4 Sukupuoli.....	35
Kuvio 5 Ikä.....	36
Kuvio 6 Koulutusohjelma	37
Kuvio 7 Tämänhetkiset sijoitukset	38
Kuvio 8 Sijoitusaika	39
Kuvio 9 Sijoitusmuodot	40
Kuvio 10 Vastuulliset sijoitusvaihtoehdot etusijalla	41
Kuvio 11 Sosiaali- ja terveysalan opiskelijat.....	42
Kuvio 12 Sijoitusvaihtoehtojen valintaan vaikuttavat tekijät	43
Kuvio 13 Naisten vastuullinen sijoittaminen.....	44
Kuvio 14 Miesten vastuullinen sijoittaminen.....	44
Kuvio 15 Mistä saatu tieto vaikuttaa sijoituspäätöksiin.....	45
Kuvio 16 Vastuullisen sijoittamisen merkitys.....	46

LIITELUETTELO

LIITE 1. Haastattelukysymykset

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni auttaa ymmärtämään perusteet vastuullisesta sijoittamisesta sekä erilaisista vastuullisen sijoittamisen menetelmistä. Tutkimuksen aihe valikoitui omasta mielenkiinnosta sijoittamista sekä vastuullisuutta kohtaan. Kiinnostuksen lisäksi tiesin, että vastuullisesta sijoittamisesta on tullut suositumpaa ja se on ollut puheenaiheena ja esillä esimerkiksi mediassa, jonka takia aihe tuntui ajankohtaiselta. Olen työskennellyt finanssialalla ja työn kautta itselleni on tullut tutuksi erilaiset sijoitustuotteet sekä asiakkaiden sijoitustavat sekä kiinnostus sijoitustuotteita kohtaan. Tämän lisäksi sijoittaminen on ollut jotain, josta olen kiinnostunut oman rahankäytön kautta, ja siitä lisää oppiminen on ollut tavoitteena jo kauemmin.

1.1 Tutkimuksen tavoitteet

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, vaikuttaako vastuullisuus päätöksentekoon sijoitustuotteiden valinnassa. Tarkoituksena on selvittää, onko vastuullisuudella merkitystä opiskelijoiden sijoituskohteiden valinnassa. Sen lisäksi tavoitteena on selvittää, onko esimerkiksi vastaajan isällä, sukupuolella tai koulutuksella vaikutusta siihen, millaisia sijoituspäätöksiä henkilöt tekevät ja kuinka tärkeäksi vastuullisuus koetaan sijoituspäätöksiä tehdessä. Tutkimuksessa pyritään myös tarkastelemaan opiskelijoiden kokemusta sekä kiinnostusta sijoittamista kohtaan.

1.2 Tutkimuksen metodi ja rajaukset

Päätin keskittyä tutkimuksessa opiskelijoihin ja heidän sijoituskäyttäytymiseensä ja toteuttaa kysely ammattikorkeakouluni opiskelijoiden kesken, jolloin vastausmäärä olisi riittävän suuri. Tutkimusmenetelmäksi valikoitui tämän takia kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Kvantitatiivisella tutkimustavalla pyritään saamaan selville, kuinka isolle osalle vastaajista vastuullisuudella on merkitystä sijoituskohteiden valinnassa. Tutkimuksessa pyritään myös saamaan selville millä

muilla seikoilla on merkitystä sijoituskohteiden valinnassa sekä millaisiin sijoituskohteisiin opiskelijat sijoittavat.

1.3 Rakenne

Opinnäytetyö rakentuu ensin johdannosta, jonka jälkeen teorettinen osio koostuu vastuullisuudesta, sijoittamisesta sekä vastuullisesta sijoittamisesta. Työssä käydään läpi, mitä erilaisia vastuullisuuden muotoja on olemassa, sijoittamisen eri tuotteita sekä tarkemmin mitä vastuullinen sijoittaminen on. Teorian jälkeen päästään itse tutkimukseen, jossa selvitetään valitsevatko vastaajat mieluummin vastuullisia sijoituskohteita ja mitkä muut asiat vaikuttavat sijoitustuotteiden valintaan. Tämän jälkeen käydään läpi tutkimustuloksia sekä omia pohdintoja.

2 VASTUULLISUUS

Maapallon tulee kestää sukupolvilta toisille – viimeinkin on herätty siihen, että meistä jokainen voi vaikuttaa siihen millaiseen kuntoon planeettamme meidän jälkeemme jää. Näin kirjoitetaan Finanssialan sivustolla artikkelissa nimeltä Vastuullinen sijoittaminen ei ole etuoikeus vaan velvollisuus. Vastuullisuutta voi olla monenlaista, ja seuraavaksi perehdytään tarkemmin taloudelliseen-, ympäristö- sekä yritys vastuuseen. Lisäksi käydään myös läpi sidosryhmäajattelua sekä sitä, miten vastuullisuus näkyy Suomen Pankin toiminnassa. (Finanssiala Ry 2021).

2.1 Vastuullisuuden muodot

Elinkeinoelämän keskusliiton mukaan vastuullisuudella tarkoitetaan sitä, että yritykset toimivat mahdollisimman kestäväällä tavalla ja huomioivat sidosryhmien edut ja odotuksen tähdäten kuitenkin kannattavaan liiketoimintaan. Parhaimmillaan vastuullisuus voi olla myös yrityksen kilpailuetu ja strategian ytimessä. Vastuullisesti toimiva yritys on menestyvä ja elinvoimainen sekä hyväksi yhteiskunnalle tarjoamalla työpaikkoja, maksamalla veroja sekä kehittämällä erilaisia ratkaisuja yhteiskunnallisiin tarpeisiin ja ongelmiin. (Elinkeinoelämän keskusliitto 2020).

Kaikilla yrityksillä on mahdollisuus valita omat tapansa toimia vastuullisesti ja tapoihin vaikuttaa esimerkiksi yrityksen koko, toimiala, tärkeimmät sidosryhmät sekä sen toimintaympäristö. Yrityksille on myös tärkeää voida määritellä itse, mitä vastuullisuus tarkoittaa ja kuunnella sen toiminnassa myös omistajien, asiakkaiden sekä sidosryhmien ääniä sekä odotuksia. Vastuullisuus on esillä paljon ja on myös tavallista, että yritykset viestivät vastuullisuustoimistaan esimerkiksi verkkosivullaan tai toimintakertomuksissaan. (Elinkeinoelämän keskusliitto 2020).

Lainsäädäntö asettaa vastuullisuudelle raamit, mutta sen lisäksi yritykset voivat tehdä lukuisia toimenpiteitä vastuullisuuden edistämiseksi. Vastuullisuus on laaja käsite, johon ei ole yhtä oikeaa lähestymistapaa, mikä tarkoittaakin, että yritysten tulee voida toteuttaa vastuullisuutta omaan organisaatioon sopivalla tavalla.

Paine vastuullisesti toimimiselle tulee monesta suunnasta ja määränpää liikkuu taukoamatta. Yritykset voivat hyötyä vastuullisuudesta esimerkiksi tehokkaammilla prosesseilla, jotka saavat aikaan kustannussäästöjä, henkilöstön sitoutumista sekä saatavuuden varmistumista. Näin yrityksen liiketoiminnan jatkuvuus varmentuu sekä tulos paranee. (Elinkeinoelämän keskusliitto 2021).

Vastuuttomasti toimiva yritys ei houkuttele sijoittajia, mikä voi nostaa rahoituskustannuksia ja mahdolliset ympäristövahingot voivat koitua kalliiksi. Epäeettinen ja vastuuton liiketoiminta voi karkottaa sijoittajien lisäksi myös asiakkaat. Kuluttajaliiton sivustolla kerrotaan, että vastuullinen yritystoiminta kunnioittaa ihmisoi-keuksia, arvioi ympäristövaikutuksia, toimii avoimesti sekä valvoo ja raportoi toimintaansa. Vastuullisuusperiaatteet ulottuvat myös yrityksen oman toiminnan lisäksi alihankintaketjuihin ja yhteistyökumppaneihin. (Kuluttajaliitto 2020). (Kallberg & Sandström 2019, 157)

2.2 Taloudellinen vastuu

Sivustolla Vastuullinen Suomi kerrotaan, että taloudellinen vastuullisuus on perusta vastuullisuuden muille ulottuvuuksille. Taloudellinen vastuullisuus on tasa-painottelua lyhyen aikavälin voittojen tavoittelun ja kaukonäköisen ajattelun välillä. Sivustolla kerrotaan myös, että kannattavan liiketaloudellisen toiminnan lisäksi taloudellinen vastuu liittyy myös riskienhallintaan ja hallintokäytäntöihin eli toisin sanoen se on hyvän tuloksen saavuttamista vastuullisin keinoin. Yrityksen taloudellinen vastuu tarkoittaa sitä, että yrityksen on oltava kannattava ja tuotettava voittoa omistajilleen. (Vastuullinen Suomi 2020).

Tarkemmin kuvattuna taloudellinen vastuu ymmärretään rahavirtoina yrityksen ja muiden toimijoiden välillä eli yritys tuo vaurautta ja hyvinvointia paitsi omistajil-leen myös ympäröivälle yhteiskunnalle verorahoina, työpaikkoina ja kasvavana osaamisena. Taloudelliseen vastuuseen sisältyy myös vastuullinen varojen käyttö niin että toiminta on taloudellisesti kannattavaa pitkällä jännteellä. (Commitment2050 2023).

Taloudelliseen vastuullisuuteen sisältyy vastuullisen varojen käytön lisäksi myös lakien ja muiden sääntöjen noudattaminen. Taloudellisesti vastuullisesti toimivat yritykset noudattavat toimia joidenka avulla voidaan varmistaa, että toiminta on tehokasta, turvallista ja eettisesti korrektia. Taloudellisesti vastuullisia toimia ovat esimerkiksi vastuulliset päätösten tekeminen, vastuullisesti palkitseminen, henkilöstön kouluttaminen vastuulliseen toimintaan sekä raportoimalla toimintansa suoritusta. Taloudellisesti vastuullisesti toimiminen auttaa organisaatiota välttämään vahinkoja sekä toimimaan hyvinvoivana ja vastuuntuntoisina. Taloudellisesti vastuullisesti toimiva organisaatio huolehtii sekä omasta että myös muidenkin toimijoiden toiminnasta. (Commitment2050 2023).

2.3 Ympäristövastuu

Vastuullinen Suomi sivustolla kerrotaan, että yritys toimii ympäristövastuullisesti, kun se tuntee ja hallitsee ympäristövaikutuksensa. Sen lisäksi ympäristövastuullisesti toimiva yritys noudattaa lainsäädäntöä, tunnistaa muutostarpeet ja kehittää toimintaansa jatkuvasti. Ympäristövastuuta yrityksissä voidaan toteuttaa erilaisen prosessien avulla. Tällaisia prosesseja ovat esimerkiksi energian, materiaalien ja luonnonvarojen säästävä ja tehokas käyttö, jätteiden määrän vähentäminen ja kierrätys, vesien, ilman ja maaperän suojeleminen, ilmastonmuutoksen torjunta kasvihuonekaasupäästöjä vähentämällä. Näiden lisäksi prosesseihin voi sisältyä ympäristöä säästävien ratkaisujen tarjoaminen asiakkaille eli muille yrityksille, julkisille toimijoille tai kuluttajille ja kansalaisille. Taloudellinen ja ekologinen tehokkuus ovat useasti toisiaan tukevia tavoitteita ja kun prosesseja tai -menetelmiä kehitetään tehokkaammiksi, säästyy samanaikaisesti sekä rahaa että ympäristöä. (Vastuullinen Suomi 2021).

Ympäristöministeriön verkkosivulta löytyvässä artikkelissa Mitä on kestävä kehitys? kerrotaan, että ympäristövastuu on tärkeä osa kestävästä kehityksestä. Ympäristön tilan heikkenemistä tulisi estää erilaisilla toimilla esimerkiksi ennalta estämällä haittojen syntyminen sekä haittojen torjuminen niiden synty lähteillä. Näiden li-

säksi voidaan myös periä haittojen aiheuttajilta kustannuksia ja tällä tavoin kannustaa toimimaan ympäristövastuullisesti. Ympäristövastuullisesti toimiminen onkin tärkeää, sillä siten turvataan nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet. (Ympäristöministeriö 2023).

2.4 Yritysvastuu

Avoimen yliopiston artikkelissa Ilman kuuntelua on turha rakentaa yritysvastuuta, kerrotaan, että yritysvastuun merkitys jatkaa kasvuaan. Yritysvastuu heijastuu muun muassa asiakkaiden ja rahoituksen saantiin, henkilöstön veto- ja pitovoimaan sekä yrityksen maineeseen ja arvonmäärittelyyn. Artikkelissa kerrotaan myös, että enää ei riitä, että yritys täyttää lain minimivelvoitteet vain, jos se haluaa vastuullisuudesta aidon menestystekijän, tulee toimintaa kehittää jatkuvasti ja kautta linjan. (Avoin Yliopisto 2022).

Yritysvastuu on myös yhteydessä kestävä kehityksen käsitteeseen, ja parin viime vuosikymmenen aikana yritysten vastuullisuustoiminta on lisääntynyt huomattavan määrän ja tuoden mukanaan yhä enemmän raportteja, järjestelmiä, toimenkuvia, johtamista, koulutusta ja standardeja. Yritysvastuun sisällön muotoutumiseen ovat vaikuttaneet lukuisat tahot ja toimet, kuten viranomaisten asettamat lait ja säädökset, liiketoiminnan haittoja esiin tuovat kansalaisaktivistit, kuluttajien ostokäyttäytyminen sekä yritysten vapaaehtoinen hyväntekeväisyys. Vastuullinen liiketoiminta teoksessa kerrotaankin, että käsite yritysvastuusta on laaja ja monisyinen. (Joutsenvirta, Halme, Jalas & Mäkinen 2011, 13,40)

Yritykset voivat toteuttaa vastuullisuutta monin eri tavoin ja näillä eri tavoilla on erilaisia vaikutuksia niin yhteiskuntaan kuin yritystalouteenkin. Tavot toteuttaa vastuullisuutta eroavat toisistaan muun muassa strategiselta merkittävyydeltään eli sillä, onko vastuullisuus sisällytetty ydinliiketoimintaan vai ovatko vastuullisuustoimet liiketoiminnasta erillisiä. Yritysvastuun toteutuminen vaikuttaa suoraan

asiakastytyväisyyteen, markkina-arvoon sekä taloudelliseen tulokseen. Yritysvastuu sitoo myös työntekijöitä organisaatioon, mikä taas vaikuttaa yrityksen suoriutuskykyyn. (Lucrativo 2023). (Joutsenvirta, Halme, Jalas & Mäkinen 2011, 42).

2.5 Sidosryhmäajattelu

Sidosryhmäajattelusta on tullut yleinen tapa tarkastella yrityksen suhteita ympäröivään yhteiskuntaan ja sieltä tuleviin erilaisiin odotuksiin. Kirjassa Vastuullinen liiketoiminta kerrotaan, että yrityksen omistajat ja asiakkaat ovat kaksi avainsidosryhmää, joiden odotuksiin vastaaminen on erittäin tärkeää. Yritysten johto pyrkii täyttämään tuotto-odotukset, joita omistajat asettavat sijoituksilleen. Asiakkaiden tarpeisiin ja odotuksiin vastaaminen puolestaan takaa tuotteiden tai palvelun myynnin. Yrityksien perinteisiä avainsidosryhmiä ovat myös henkilöstö, kuluttajat, alihankkijat ja tavarantoimittajat.

Vastuullisuuden on katsottu tuovan yrityksille lisäarvoa siksi, että se on herkistänyt yritykset tunnistamaan sellaisten sidosryhmien odotuksia, joita perinteisemmät johtamistavat eivät ole ottaneet tarpeeksi huomioon. Sidosryhmäajattelu voi myös auttaa yrityksiä aistimaan toimintaympäristön muutokset ja pärjäämään siten paremmin kilpailussa. Koska kaikkien sidosryhmien kaikkiin odotuksiin vastaaminen on mahdotonta, on oleellista löytää oikea suhde sekä tasapaino odotusten välillä. Yritysten verkostoitumista, kommunikaatiota ja luottamusta lisääviä toimia on pidetty yksinä tärkeimmistä tekijöistä yritysvastuun toteutumisessa. (Joutsenvirta, Halme, Jalas & Mäkinen 2011, 14).

2.6 Vastuullisuus Suomen Pankissa

Suunnannäyttäjänä vastuullisessa sijoittamisessa ja rahoittamisessa toimii myös finanssisektorit. Osuuspankin artikkelin Muuttuva maailma haastaa sijoittajan miettimään vastuullisuutta mukaan, instituutioilta vaaditaan vastuullisuuden huomioon ottamista erilaisten sääntelyiden kautta. Sen lisäksi monet instituutiot ovat

itse olleet aktiivisia ja lähteneet edistämään omia vastuullisuustavoitteitaan. (OP Media 2022).

Myös keskuspankit ovat mukana muutoksessa. Vastuullisuus tuo uusia toimintatapoja ja sijoitustuotteita markkinoille. Suositummaksi on noussut aktiivinen omistajuus, vaikuttamisprosessit, teemasijoitukset, sijoitusten vaikuttavuuden mittaaminen ja erilaiset painotukset. Muutokset asettavat lisävaatimuksia liikkeeseenlaskijoille, kun sijoittajat kaipaavat yhä laajemmin tietoja liikkeeseenlaskijan tavoitteista ja toiminnan vaikutuksista sekä ympäröivään yhteiskuntaan että ympäristön ja yhteiskunnan vaikutuksista liikkeeseenlaskijaan. (Valtion velanhallinnan vuosikataus 2021).

Suomen Pankki antaa panoksensa sosiaalisesti ja ekologisesti kestävämmän tulevaisuuden rakentamiseen. Tarkoituksena on kestävä kasvun edistäminen, tiedon avulla vaikuttaminen sekä ilmatoriskien hallinta. Suomen Pankin johtokunta on hyväksynyt pankin omat julkiset vastuullisen sijoittamisen periaatteet, joissa esitellään, miten vastuullisuus näkyy pankin omassa varainhoidossa. Lähestymistapoja ovat esimerkiksi ESG-integrointi, teemasijoittaminen ja normipohjainen tarkastelu. Suomen Pankki on tämän lisäksi asettanut hiilineutraalisuustavoitteen viimeistään vuoteen 2050 mennessä koko omalle sijoitussalkulleen, pois lukien kulta, jolle ei vielä ole olemassa kansainvälistä laskentastandardia. (Valtion velanhallinnan vuosikataus 2021).

3 SIJOITTAMINEN

Pörssisäätiön sijoittaminen – Opas uteliaille kerrotaan, että sijoittaminen edellyttää säästämistä. Säästämisenä voidaan pitää kulutuksen lykkäämistä eli jostakin luopumista tai päätöstä olla ostamatta jotain mitä tavanomaisesti yleensä ostaisi. Sijoittamiseen ei tarvita suuria summia ja esimerkkinä annetaan, että pelkästään kahvilasta ostetusta kahvista luopumisella ja siitä säästyvien rahojen sijoittamisella pääsee jo hyvin alkuun. Eli pienillä askelilla voidaan aloittaa säästäminen sekä sijoittaminen. Sijoittamisessa tärkeintä onkin aloittaminen, sillä pitkällä aikavälillä on paljon merkitystä tuottoon. Pitkäjänteinen sijoittaminen on järkevää siitä syystä, että silloin syntyy korkoa korolle -ilmiö. Tämä tarkoittaa sitä, että alun perin sijoitetun pääoman lisäksi myös sijoitusten tuotot kasvavat korkoa. Seuraavaksi keskitytään erilaisiin sijoitustapoihin ja siihen mistä syystä sijoittaminen kannattaa. (Pörssisäätiö 2014).

3.1 Mihin sijoittaa

Mihin rahoja sitten tulisi sijoittaa? Pörssisäätiön sivustolla kerrotaan, että on suuri merkitys sillä, onko rahat pankkitilillä vai sijoittaako ylimääräiset varat esimerkiksi osakkeisiin. Pankin säästötilillä rahoille saatu tuotto voi olla alle prosentin luokkaa riippuen markkinatilanteesta tai sopimuksesta, kun taas pörssiosakkeet ovat tuottaneet keskimäärin pitkällä aikavälillä noin 8 prosenttia. Mitä pidemmän aikavälin sijoituksista on kyse, sitä vähemmän osakekurssien heilahtelu vaikuttaa tuottoon. (Pörssisäätiö 2014).

Finanssivalvonnan sivustolla kerrotaan, että ennen sijoittamisen aloittamista tulisi hankkia riittävästi tietoa sijoituskohteista sekä perehtyä niihin. Tuotteen ominaisuuksista, sopimusehdoista sekä kustannuksista ja tuotteesta vastaavasta tahosta olisi hyvä olla riittävästi tietoa ennen päätökseen ryhtymistä. Sijoitustuotteiden myyjän on kerrottava markkinoitavasta palvelusta tai tuotteesta olennaiset ominaisuudet. On myös tärkeää, että sijoitustuotteita tai palveluita ostettaessa ostaja

antaa riittävästi tietoa omasta tilanteestaan niin, että myyjän on mahdollista palvella ostajaa mahdollisimman hyvin. Tällaisia tietoja ovat yleensä taloudellinen asema, säästämis- ja sijoituskokemukset sekä tavoitteet. Mitä paremmin äsken mainittuja asioita käydään läpi, sitä pienempi riski on väärinymmärryksille sekä virheellisille odotuksille. (Finanssivalvonta 2018).

3.2 Syitä sijoittamiselle

Finanssialan 2019 toteutetun tutkimuksen mukaan varautuminen pahan päivän varalle, halu kasvattaa omaa varallisuutta sekä turvallisuushakuisuus näkyvät säästö- ja sijoituskohteiden valinnassa. Säästö- ja sijoitustilisäästäminen on edelleen suosituin säästämisen muoto. Rahastosäästäminen on noussut toiseksi suosituimmaksi säästömuodoksi. Suomalaisista 60 prosentilla tulot ovat suuremmat kuin menot eli säästämiseen olisi mahdollisuus. Lisäksi Finanssialan tutkimuksessa tuli ilmi, että kiinnostus säästämistä ja sijoittamista kohtaan on edelleen varsin korkealla tasolla. (Finanssiala 2019).

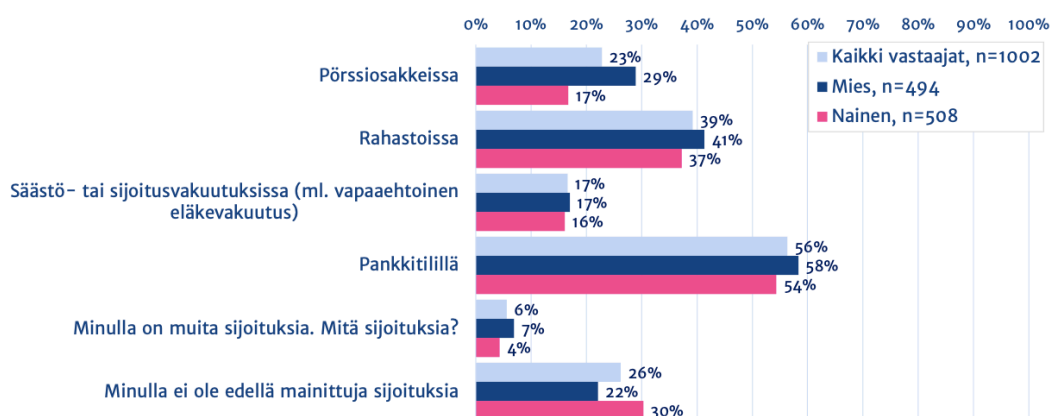
Finanssialan tutkimuksen mukaan 59 prosenttia niistä suomalaisista, joilla on säästöjä tai sijoituksia tai jotka aikovat säästää tai sijoittaa tulevan vuoden aikana, säästävät vararahoiksi tai pahan päivän varalle. Tämä kertoo siitä, että halutaan turvata oma talous mahdollisten riskien varalta. Säästäjän tavoitteena voi olla myös pelko tulojen vähenemisestä tai sairastumisesta, mikä vaatisi säästöjä. Noin kymmenen prosenttia kotitalouksista säästää eläkettä varten. Vapaaehtoisessa eläkesäästämisessä on useasti kyse vanhuudenpäivien taloudellisesta turvasta. Kaikki edellisten kaltaiset seikat vaikuttavat sijoittamistapaan ja tavoitteisiin. (Anderson & Tuhkanen 2004, 23).

Finanssialan sivustolla kerrotaan, että säästämisestä ja sijoittamisesta on hyötyä niin yksilölle kuin yhteiskunnallekin. Yksittäinen ihminen tai kotitalous voi säästämällä varautua pahan päivän varalle, jolloin säästöissä olevien varojen avulla oma päivittäistalous ei kärsi, vaikka kodinkone tai auto yllättäen hajoaisi. Säästämisestä

voi olla hyötyä myös erilaisten haaveiden toteutumiseksi, monet säästävät esimerkiksi lomamatkaa varten ja pidemmällä tähtäimellä esimerkiksi ensiasunnon ostaminen saattaa olla säästämiseen kannustava tekijä. (Finanssiala 2021).

4 ERI SIJOITUSTUOTTEET

Sijoittamiseen on tarjolla useita eri vaihtoehtoja. Varoja voi sijoittaa esimerkiksi sijoitusrahastoihin, osakkeisiin, vakuutus säästöihin ja joukkovelkakirjalainoihin. Muita sijoitusvaihtoehtoja ovat esimerkiksi asuntosijoittaminen, metsä sekä kryptovaluutat. Seuraavaksi tutustutaan vähän tarkemmin rahastoihin, yhdistelmärahastoihin, osakkeisiin, sekä kiinteistöihin sijoitusvaihtoehtoina.

Kuvio 1 Finanssiala - Vastuullinen sijoittaminen - Norstatin kyselytutkimus tuhannelle suomalaiselle. (Finanssiala 2020).

Finanssiala ry:n toimeksiannosta Norstat Finland Oy tuotti kyselytutkimuksen vuonna 2020 johon vastasi 1002 henkilöä. Kyselytutkimuksessa selvisi, että suomalaisten suosituin sijoitusmuoto on pankkitilillä olevat säästöt. Toiseksi suosituin sijoitusmuoto on tutkimuksen vastausten perusteella rahastot, jonka jälkeen pörssiosakkeet ja viimeisenä säästö- tai sijoitusvakuutukset. (Finanssiala 2020).

4.1 Rahastot

Paras sijoitus kirjassa kerrotaan, että suorien osakesijoitusten suosio on laskenut koko kuluva vuosikymmenen, kun taas sijoitusrahastojen suosio on lisääntynyt räjähdysmäisesti. Suurelle yleisölle myytäviä rahastoja on kerrottu olevan Suomessa noin tuhat, joista noin 650 sijoittaa osakkeisiin. Sijoitusrahastot toimivat yksinkertaistettuna niin, että rahastoyhtiö kerää sijoittajien varat yhteen ja sijoittaa

ne sitten useisiin eri sijoituskohteisiin. Nämä sijoitukset yhdessä muodostavat sijoitusrahaston, joka jakaantuu keskenään yhtä suuriin rahasto-osuuksiin. Sijoitusrahastoihin voi sijoittaa pieniäkin summia ja sijoitus hajautuu moniin eri arvopapereihin salkunhoitajien toimesta. Rahastoihin sijoittaminen voi tapahtua kertasi-joituksilla tai säästösopimuksilla, joiden mukaan rahastoon siirretään esimerkiksi kuukausittain tietyn summan verran rahaa. (Erola, M. 2012, 21). (Finanssialalle 2023).

Rahastoja on saatavilla laidasta laitaan, yleisimmät rahastot ovat esimerkiksi korkorahastot, osakerahastot, yhdistelmärahastot sekä indeksirahastot. Korkorahastot sijoittavat nimensä mukaan korkotuotteisiin, joiden tuotot perustuvat korkomarkkinoiden lyhyen, keskipitkän tai pitkän aikavälin tuottomahdollisuuksiin. Osakerahastot sijoittavat osakkeisiin ja yhdistelmärahastot sijoittavat sekä osakkeisiin että muihin sijoitusvaihtoehtoihin. Indeksirahastot valitsevat jonkin indeksin esimerkiksi osake-, valuutta- tai raaka-aineindeksin, jonka koostumusta ne varojensa sijoittamisessa jäljittelevät. (Finanssialalle 2023)

Tilastokeskuksen 2021 tehdyn tutkimuksen mukaan 430 tuhatta suomalaista on aloittanut rahastosäästämisen kymmenen vuoden aikana. Paras sijoitus itsepuolustusopas sijoittajille kirjassa kerrotaan, että rahastosijoittajista noin 70 prosenttia omistaa osakkeisiin ja korkoihin sijoittuvia yhdistelmärahastoja. Kerrotaan että sijoittajan oman kiinnostuksen mukaan voi sijoittaa esimerkiksi maantieteellisesti, tietylle toimialalle tai tietyn sijoitustyylin nimeen kuten vaikka arvo-osakkeet, osinkoyhtiöihin tai kasvuosakkeisiin. Sijoittaja voi myös valita rahastonsa sen mukaan sijoittavatko ne tietyn kokosiin yhtiöihin. (Erola, M. 2012, 21-22). (S-Pankki 2021).

4.2 Yhdistelmärahastot

Kirjassa Järkevän sijoittamisen perusteet kerrotaan, että yhdistelmärahastot sijoittavat varansa sekä osakkeisiin että korkoinstrumentteihin. Rahastoilla on kullakin tietty osake- ja korkosijoitusten välinen perusjakauma eli allokaatio. Yhdistelmärahasto tarjoaa vaihtoehdon, kun osakesijoittamisen riski on yksinään liian suuri.

Nordean artikkelissa kerrotaan, että yhdistelmärahaston hyöty on se, että osakkeiden ja korkosijoitusten osuutta yhdistelmärahaston sijoituksissa voidaan vaihtaa markkinatilanteen mukaan salkunhoitajan toimesta. Yhdistelmärahastoa valikoidessa riskitaso määrittelee, miten varat jaetaan korko- ja osakemarkkinoiden kesken. (Nordea 2023). (Anderson & Tuhkanen. 2004, 312-313).

4.3 Osakkeet

Järkevän sijoittamisen perusteet kirjassa kerrotaan, että sijoittajilla on käytettävissä maailmanlaajuiset osakemarkkinat. Osake on osuus osakeyhtiöstä ja osakkeenomistaja taas on yrityksen omistaja, joka haluaa omistamisen kautta osallistua yrityksen liiketoiminnan riskeihin ja tuottomahdollisuuksiin. Osakeyhtiössä omistajien yritykseen sijoittamat varat muodostavat osakepääoman, joka jakautuu arvoltaan yhtä suuriin osiin osakkeiksi. (Anderson & Tuhkanen. 2004, 119).

Kun osakeyhtiö listautuu pörssiin, sen osakkeille syntyy markkinahinta ja niillä voi käydä kauppaa. Jos yritys menestyy ja markkinat ovat suotuisat hyötyy sijoittaja yrityksen menestyksestä nousevien osakehintojen kautta. Osakkeita ostetaan tuoton vuoksi, sillä sijoittajat haluavat saada mahdollisuuden suurempiin tuottoihin kuin mitä lyhyt- tai pitkäaikaiset korkosijoitukset tai muut sijoitukset tarjoavat. Lisätuoton vuoksi sijoittajan on oltava valmis ottamaan vastaan osakkeiden sisältämät tuottoriskit. Nordean sivustolla kerrotaan, että osakesijoittamisen aloittamiseen tarvitaan osakesäästötili tai arvo-osuustili sekä kaupankäyntipalvelu, jonka jälkeen osakekauppaa voi alkaa käymään. Osakeomistuksen riskejä voidaan pienentää hajauttamalla omistajuutta eri kohteisiin. Osakesijoituksen tuotto perustuu osakekurssien mahdollisiin nousuihin ja maksettaviin osinkoihin. (Nordea 2023). (Anderson & Tuhkanen 2004, 125).

4.4 Kiinteistöt

Verkkosivulla Sijoittaja – Mitä on kiinteistösijoittaminen? artikkelissa kerrotaan, että kiinteistösijoittaminen tarkoittaa pääoman sitomista kiinteistöön tai sen

osaan taloudellisen hyödyn saavuttamiseksi. Kerrotaan että kiinteistöt ovat suosittu omaisuusluokka ja ne ovat viimeisen 200 vuoden aikana tarjonneet jopa osakkeita parempaa tuottoa matalammalla riskillä. Kiinteistöihin sijoittamalla saadaan myös hajautushyötyä korko- ja osakesijoituksiin. Kiinteistöihin voi sijoittaa joko suoraan tai välillisesti esimerkiksi erilaisten rahastojen kautta. Taloudellista hyötyä kertyy sijoittajalle kiinteistön arvonnousun ja vuokratulojen kautta. (Sijoittaja 2020).

Sivuston Salkunrakentajat mukaan kiinteistösijoitukset voivat tarjota tasaista kasvainta ja potentiaalista arvonnousua mutta ne vaativat myös suuria pääomia sekä kiinteistön ostaminen voi olla vaivalloista. Kiinteistöihin voi kuitenkin myös sijoittaa kiinteistörahaston muodossa, jolloin pääoman ei tarvitse olla yhtä suuri sekä rahastoon sijoittaminen on paljon yksinkertaisempaa kuin kiinteistön ostaminen. (Salkunrakentaja 2021).

4.5 Kryptovaluutta

Sivustolla Osakesijoittaja kerrotaan, että kryptovaluutta on kryptografiaan eli salauskirjoitustekniikkaan perustuva digitaalisessa muodossa oleva valuutta. Kryptovaluuttoja on olemassa jo yli 22 000 kappaletta ja uusia valuuttoja syntyy koko ajan. Kryptovaluutta eroaa tavallisesta rahasta, sillä se on erillään perinteisestä talousjärjestelmästä. Tämä tarkoittaa sitä, että keskuspankit tai muutkaan tahot eivät ohjaile kryptojen toimintaa.

Kryptovaluuttapörssi on paikka missä kryptovaluuttaa voidaan ostaa ja vaihtaa keskenään. Kryptovaluutoista on tullut suosittuja sijoituskohteita ja kryptovaluuttojen arvonnousu voi mahdollistaa suuret tuotot mutta sisältää myös suuren riskin. Arvonmuutoksen lisäksi markkinoilla on myös lukuisia arvottomia sijoituskohteita. Varsinkin aloittelevan sijoittajan kannattaa miettiä itselleen strategia ja suunnitelma sijoittamista varten sekä opetella perusasiat eri sijoitusvaihtoehdoista ennen siihen ryhtymistä. (Osakesijoittaja 2023).

5 VASTUULLINEN SIOITTAMINEN

Vastuullinen sijoittaminen on valtavirtaistunut. Finanssialan mukaan ilmastonmuutos vaikuttaa yritysten talouteen joko positiivisesti tai negatiivisesti ja sijoittajat ovat kiinnostuneet näistä vaikutuksista. Finanssialan sivustolla kerrotaan myös, että ilmastonmuutoksen vakavuus on nostanut vastuullisen sijoittamisen yhdeksi sijoitusmaailman puhutuimmista ja vaikuttavimmista ilmiöistä. Vastuullinen sijoittaminen on kehittynyt vuosien varrella paljon eettiseen poissulkemiseen perustuvasta toiminnasta muihin strategioihin. Vastuullinen sijoittaminen pähkinänkuoressa artikkelin mukaan vastuullisen sijoittamisen määrittely on sijoittajakohtaista ja lähtee usein sijoittajan tavoitteista ja arvoista. Kukin sijoittaja voi siis määritellä vastuullisen sijoittamisen omista lähtökohdistaan ja omat sidosryhmänsä huomioiden. (Finanssiala 2020). (Finsif 2023).

Kirjassa vastuullisuudesta ylituottoa sijoituksiin useat laajat yhteenvetoanalyysit julkaistuista tiedeartikkeleista ovat tulleet siihen johtopäätökseen, että vastuullisuudella ja taloudellisella kannattavuudella on tilastollisesti merkitsevä positiivinen yhteys. Nordean tekemän selvityksen mukaan sijoitetun pääoman tuotto kulkee käsi kädessä ESG-luokituksen kanssa. Selvisi että korkeimman ESG-luokituksen saaneet yhtiöt menestyivät paremmin, tuottaen jopa 50 prosenttia korkeamman sijoitetun pääoman tuoton kuin heikon ESG-luokituksen saaneet yhtiöt vuonna 2017. Vastuullisuuteen panostavat yhtiöt ovat pienempiriskisiä sijoituskohteita talouden suhdanteista riippumatta. Tutkimuksen mukaan vastuullisten yhtiöiden asiakkaat ovat lojaalimpia vastuulliselle brändille ja ovat valmiita maksamaan tuotteesta korkeampaa hintaa. (Finsif 2023). (Silvola, Hanna & Landau 2019, 205).

Kirjan Vastuullinen sijoittaminen mukaan sijoittajalla voi olla erilaisia syitä sijoittaa vastuullisesti. Kerrotaan, että sijoittajan oma arvomaailma voi määrittää kiinnostuksen vastuullisten sijoituskohteiden valintaan ja joskus omien arvojen toteuttaminen sijoitustoiminnan kautta voi olla jopa tärkeämpi näkökulma kuin tuottojen hakeminen. Artikkelin vastuullinen sijoittaminen pähkinänkuoressa mukaan taas

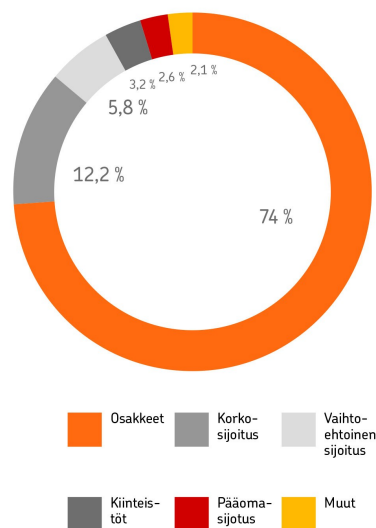
riskienhallinta sekä paremman tuoton tavoittelu voi olla osana vastuullisen sijoittamisen motiiveja. Vastuullinen sijoittaminen tarkoittaa kannattavaa sijoitustoimintaa, jossa samanaikaisesti pyritään parantamaan sijoitussalkun tuotto- ja riskisuhdetta sekä tavoitellaan positiivisia yhteiskunnallisia hyötyjä. Vastuullinen sijoittaminen voi olla myös instituutiosijoittajalle, kuten vaikka pankille strateginen päätös rakentaa brändiarvoa. (Finsif 2023). (Hyrkse, Lönnroth, Savilaakso & Sievänen. 2012, 12)

Nordean vuonna 2018 toteuttamassa kyselyssä selviää, että nuoret nostavat vastuullisuuden tärkeimmäksi sijoituskriteeriksi. Kuitenkin tutkimuksen mukaan lähes 40 prosenttia säästävistä ja sijoittavista suomalaisista ei usko, että omilla sijoituspäätöksillään on merkitystä maapallon hyvinvoinnin kannalta. Vastuullisuudesta ylituottoa sijoituksille kirjassa kerrotaan, että yksi tärkeimmistä vastuullisen sijoittamisen syistä on riskienhallinta. Arvonmääritys perustuu tuleviin kassavirtoihin, tuottovaatimukseen ja riskitasoon. Vastuullinen sijoittaja etsii sijoituskohteesta potentiaalisia riskejä ja pyrkii arvioimaan niiden vaikutuksia aina arvonmääritykseen asti. (Nordea 2018). (Silvola, Hanna & Landau 2019, 12).

Ylen artikkelissa Vastuullinen sijoittaminen valtaa alaa kerrotaan, että naiset sekä nuoret ovat äärimmäisen kiinnostuneita yritysten toiminnan eettisyydestä ja tämä näkyy myös vastuullisen sijoittamisen muodossa. (Yle 2018). Ylen artikkelia tukee myös Finsif tekemä tutkimus yksityissijoittajien asenteista ja sijoituspäätöksiin vaikuttavista taustatekijöistä, sillä siinäkin tuloksena naiset sijoittivat vastuullisemmin. Kaikista tutkimukseen vastanneista jopa 60 prosenttia kertoi huomioivansa ESG-tekijöitä sijoituspäätöksiä tehdessään. (Finsif 2021). Osuuspankin verkkosivulla olevasta artikkelista – Näin sijoitat eettisesti löytyvän kaavion mukaan, suomalaisten vastuullinen sijoittaminen jakautuu seuraavasti: Osakkeet ovat suosi-

tuin sijoittamisen kohde, jonka jälkeen tulevat korkosijoitukset, vaihtoehtoiset sijoitukset, kiinteistöt sekä pääomasijoitukset ja muut sijoitukset.

Näin suomalaisten vastuullinen sijoittaminen jakautuu

Lähde: Finsif, Vastuullisen sijoittamisen opas (2017)

Kuvio 2 OP Media - Näin sijoitat eettisesti - Viisi neuvoa aloittelijalle. (OP Media 2017).

Pörssisäätiön sivustolla kerrotaan YK:n aloitteesta, jossa kestävän kehityksen liiketoiminnan edistämiseksi yritykset sitoutuvat toimimaan kymmenen periaatteen mukaan. Aihepiireinä ovat ihmisoikeudet, ympäristö, korruption kitkeminen ja työelämän standardit. Sitoutuneet yritykset raportoivat vuosittain vastuullisuusperiaatteiden noudattamisesta ja mukana on tuhansia yrityksiä yli 160 eri maasta myös Suomesta. (Pörssisäätiö 2023).

5.1 Eettinen sijoittaminen

Osuuspankin artikkelin näin sijoitat eettisesti – viisi neuvoa aloittelijalle mukaan eettinen sijoittaminen on kehittynyt 20 vuodessa valtavasti. Eettisessä sijoittamisessa sijoituskohteiden valintaan vaikuttaa henkilökohtaiset arvot. Eettisen sijoittamisen tärkein työkalu on yksittäisten yritysten tai toimialojen välttämistä eli

poissulkemista. Eettisellä sijoittamisella tarkoitetaan sijoitustoimintaa, jossa sijoittajan arvot ohjaavat toimintaa ja jossa sijoitustuotto ovat toissijaisia. (OP Media 2017).

Perinteisesti eettisessä sijoittamisessa sijoituskohteista poissuljetaan aseet, tupakka, alkoholi, aikuisviihde ja uhkapelit mutta voidaan myös välttää esimerkiksi yrityksiä, jotka hyödyntävät fossiilisia polttoaineita. Poissulkemisen kohteet riippuvat siis paljolti itse sijoittajasta. Artikkelissa kerrotaan, että poissulkemisen lisäksi eettinen sijoittaja voi käyttää myös positiivista kokoamistapaa, jolloin rahastoon poimitaan sijoituskohteita sen perusteella, että ne katsotaan erityisen eettiseksi esimerkiksi uusiutuvia energianlähteitä ja ympäristönsuojelua tukevia yhtiöitä. Lisäksi on tavallista, että sijoittaja ei sijoita erilaisiin rahoitusyhtiöihin, lääkemyhtiöihin sekä lihateollisuuden yhtiöihin.

Osuuspankin artikkelin – Näin sijoitat eettisesti mukaan eettisen sijoittajaan vaikuttaa yhä enemmän ympäristöideologiset näkemykset kuten ilmastonmuutoksen torjunta mutta myös uskonnollinen arvopohja voi olla syynä sijoitusten valintaan. Eettinen sijoittaminen tarjoaa sijoittajalle mahdollisuuden vaikuttaa yhteiskuntaan ja ympäristöön positiivisella tavalla. Artikkelissa kerrotaan myös, että eettisiä sijoitusvaihtoehtoja suosivien sijoittajien joukko on kasvussa ja erityisesti nuoremmille sijoittajille eettisyys on tärkeää. Eettisyys on noussut kriteeriksi sijoittamisessa monelle samalla tavalla kuin myös kuluttamisessakin. (OP Media 2017).

5.2 Vastuullisen sijoittamisen menetelmät

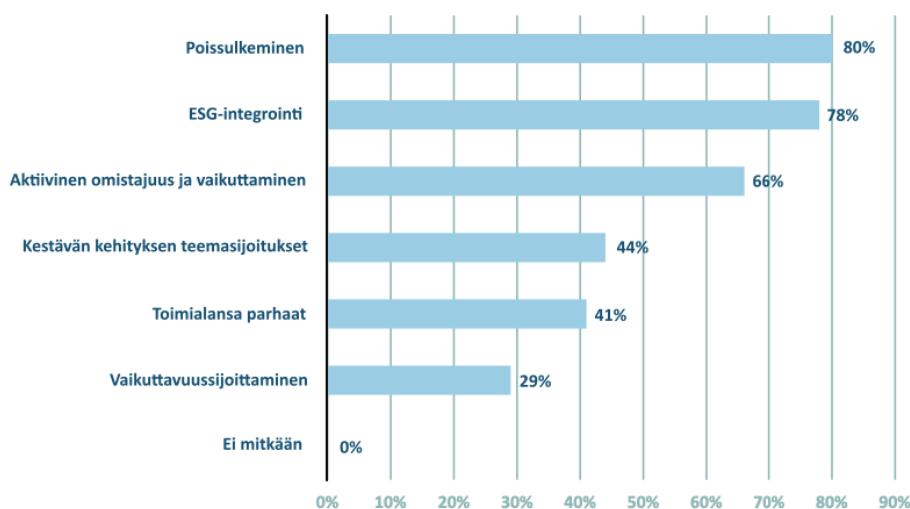
Vastuullisuudesta ylituottoa sijoituksille kerrotaan, että markkinoille on tullut paljon uusia vastuullisen sijoittamisen sijoitustuotteita, koska vastuullinen sijoittaminen on kansainvälisesti yksi voimakkaimmin kasvavista sijoitusstrategioista. Vastuullisuus on mainekysymys sekä sijoittajalle että sijoituskohteelle, eikä kumpikaan osapuoli yleensä halua vahingoittaa mainettaan negatiivisesti. Myös yksityisten sijoittajien kiinnostus vastuullista sijoittamista kohtaan on lisääntynyt paljon. (Silvola, Hanna & Landau 2019, 32-33).

Kantar TNS toteutti Nordealle kyselytutkimuksen vastuullisesta sijoittamisesta vuonna 2022. Tutkimuksen vastausten perusteella yhteensä 78 prosenttia vastaajista, jotka ovat tehneet vastuullisia sijoituksia omistavat vastuullisia rahastoja. 40 prosenttia vastanneista taas kertoo ostaneensa vastuullisia osakkeita. Saman tutkimuksen perusteella saatiin myös selville, että valtaosa sijoittajista uskoo vastuullisten sijoitusten tuottavan vähintään yhtä hyvin kuin perinteiset kohteet. (Nordea Funds 2022).

Sivustolla Finanssiala artikkelissa - Miten vertailla rahastojen vastuullisuutta kerrotaan, että jos haluaa vaikuttaa maailmaan vastuullisesti, niin vastuullinen kuluttaminen on yksi hyvä tekijä. Vastuullisen kuluttamisen lisäksi, jos kuluttamisesta säästetyt rahat sijoittaa vastuullisiin sijoitusvaihtoehtoihin syntyy siitä jo aika paljon muutosvoimaa. Artikkelissa kerrotaan, että vastuullisesti voi sijoittaa suoraan ostamalla vastuullisena pitämänsä yhtiön osakkeita mutta jos haluaa päästä helpommalla, on myös mahdollista valita vastuullisesti sijoittava rahasto, jolloin rahastoa hoitavat ammattilaiset tekevät valinnat yhtiöiden välillä. (Finanssiala 2022).

Finsif verkkosivulta löytyvästä vastuullisen sijoittamisen oppaassa kerrotaan, että sopivan vastuullisen sijoittamisen menetelmän löytäminen riippuu eri tekijöistä, kuten sijoitusvarallisuuden määrästä ja sijoitusstrategiasta sekä tavoitteista, periaatteista ja vastuulliseen sijoittamiseen käytettävissä olevista resursseista. Vastuullisen sijoittamisen toteuttamiseen on paljon erilaisia menetelmiä. Vastuullisuudesta ylituottoa sijoituksiin teoksessa kerrotaan, että menetelmät voidaan jakaa kolmeen eri kategoriaan. Nämä kategoriat ovat poissulkeminen, aktiivinen omistajuus ja vastuullisuuden integrointi sijoituspäätöksiin. (Finsif 2021). (Silvola, Hanna & Landau 2019, 32-33).

Alla näkyvästä kuvioista 3 voidaan nähdä suosituimpina vastuullisen sijoittamisen menetelminä poissulkeminen, ESG-integrointi sekä aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen, joihin perehdytään seuraavaksi.

Kuvio 3 Finsif - Vastuullisen sijoittamisen markkinaselvitys. (Finsif 2021).

5.2.1 Aktiivisen omistajuuden sijoittamisen menetelmä

Vastuullinen sijoittaja haluaa sijoittamalleen pääomalle hyvää tuottoa, mutta pyrkii kuitenkin ottamaan vastuullisuusnäkökohdat huomioon. Aktiivisen omistajuuden sijoittamisen menetelmällä lähtökohtana on, että omistajan tavoitteet ohjaavat yhtiön strategiaa ja sen myötä operatiivista toimintaa. Yhtiön aktiivinen omistaja viestii asettamansa vastuullisuustavoitteet yhtiön hallitukselle sekä johdolle ja seuraa ESG-tavoitteiden toteutumista sekä puuttuu mahdollisiin epäkohtiin. Vastuullinen sijoittaja voi yrittää vaikuttaa yhtiön toimintaan osallistumalla yhtiökokouksiin ja keskustelemalla yhtiön kanssa vastuullisuuden edistämisestä. (Silvola, Hanna & Landau 2019, 33-34).

Finsif sivustolla kerrotaan, että aktiivista omistajuutta toteutetaan esimerkiksi äänestämällä yhtiökokouksissa tai keskustelemalla suoraan yhtiö johdon kanssa pyrkien vaikuttamaan yhtiön toimintaan. Kerrotaan, että aktiivisen omistajuuden tavoite on saada yhtiöt korjaamaan tai parantamaan toiminnassaan tiettyjä asioita, varautumaan paremmin tulevaisuuden riskeihin sekä auttaa niitä edistämään ja tunnistamaan mahdollisuuksia. Tavoitteen arvioisia asioita ovat esimerkiksi biopolttoaineiden ja uusiutuvan energian käyttö. (Finsif 2023).

5.2.2 Poissulkeminen ja suosimis- menetelmät

Poissulkeminen on yksi yleisimmistä vastuullisen sijoittamisen menetelmistä. Eri-tyisesti monet instituutiosijoittajat ja rahastot käyttävät tätä menetelmää. Poissulkeminen tarkoittaa sitä, että sijoituskohteet läpivalaistaan säännöllisesti kansainvälisten normien rikkomisen varalta. Normien rikkominen voi olla esimerkiksi Global Compactin perustana olevien kansainvälisten normien rikkomista tai OECD:n monikansallisia yrityksiä koskevien ohjeiden vastaista toimintaa. Jos huomataan, että yritykset rikkovat näitä sääntöjä johtaa se siihen, että yritykset suljetaan pois sijoituksista. Suosimismenetelmällä taas tarkoitetaan sitä, että suositaan vastuullisimpia yhtiöitä sijoitusten valinnassa ja tässä voidaan hyödyntää esimerkiksi kansainvälisten palveluntarjoajien yhtiökohtaisia vastuullisuusluokituksia. (Silvola, Hanna & Landau 2019, 39).

Finsif sivustolla kerrotaan, että käytännössä poissulkeminen toteutetaan niin, että ensin sijoittaja määrittelee ne sijoituskohteet, joita ei halua sijoitussalkkuunsa. Sijoittaja määrittelee omiin arvoihinsa tai sijoitusstrategiaansa sopimattomat sijoituskohteet. Tämän jälkeen sijoituskohteet poissuljetaan ja sijoitussalkku rakennetaan jäljelle jäävien sijoituskohteiden avulla. Kerrotaan että haasteena poissulkemisessä on se, että poissulkukriteerien määrittely perustuu sijoittajien omiin käsityksiin vastuullisuudesta, ja nämä käsitykset vaihtelevat suuresti. Se mikä on toiselle vastuullista voi toiselle taas olla vastuutonta, sillä vastuullisuus on erittäin laaja käsite ja yrityksen tai toimialan kohdalla niin moneen asiaan tulisi kiinnittää huomiota vastuullisuutta tarkastellessa. (Finsif 2023).

5.2.3 ESG

Kirjassa Vastuullisuudesta ylituottoa sijoituksiin kerrotaan, että vastuulliseen sijoittamiseen perehtyneillä sijoittajilla on muita enemmän ESG-tietoa eli he analysoivat perinteisten talouslukujen lisäksi yhtiön ympäristönäkökohtia (Environmental), sosiaalista vastuuta (Social) sekä hyvää hallintotapaa (Governance) ja niiden vaikutuksia sijoituskohteiden tuoton muodostumiseen. Osuuspankin verkkosivun

mukaan englannin kielessä vastuullisesta sijoittamisesta puhutaan usein juuri termillä ESG. Vastuullinen sijoittaja etsii pitkällä aikavälillä pääomalleen hyvää tuottoa ottaen huomioon myös ESG-tekijät. (OP Media 2022). (Silvola, Hanna & Landau 2019, 11).

Palveluntarjoajien vastuullisuusanalyysit kokoavat tiiviiseen muotoon suuren määrän yhtiökohtaista ESG-tietoa sijoituspäätöksen tueksi. Lisäksi ESG-luokitukset auttavat sijoittajia suuntaamaan omia vastuullisuusanalyysien resurssejaan kaikista riskisimpiin yhtiöihin. Sijoituskohteiden vastuullisuus luokitusten ja niissä tapahtuvien muutosten seuraaminen voi auttaa kiinnittämään huomiota erityisesti korkean riskin yhtiöihin ja tarjota pohjatietoja myös syvällisemmän vastuullisuusanalyysin tueksi. (Silvola, Hanna & Landau 2019, 100).

Haasteina ESG-rahastojen valinnassa kerrotaan Salkunrakentaja sivustolla - Vastuullisen sijoittamisen kompastuskivet artikkelissa olevan se, että ESG-kriteereitä voidaan tulkita niin monella eri tavalla. Koska ESG-kriteereitä ei voida määritellä ja valvoa yhdenmukaisesti on yksilöllistä, mitä tekijöitä salkunhoitaja pitää tärkeänä ja millä perusteella yhtiöitä valitaan rahastoihin. Toinen haaste liittyen vastuulliseen sijoittamiseen kerrotaan olevan ESG-tuotteiden markkinointi. Monelle rahastolle vastuullinen sijoittaminen on myyntivaltti ja tapa houkutella uusia sijoittajia, joka johtaa siihen, että tarjontaa on suuri määrä ja sen läpikäynti haastavaa. (Salkunrakentaja 2021).

5.2.4 Teemasijoittaminen

Vastuullisuudesta ylituottoa sijoituksille -teoksen mukaan teemasijoittaminen tai myös joskus terminä käytetty temaattinen sijoittaminen tarkoittaa sitä, että sijoituskohteiden valinnassa suositaan tiettyä teemaa eli tietyillä toimialoilla toimivia yhtiöitä tai tiettyjä tuotteita ja palveluita valmistavia yhtiöitä. Finsif sivustolla taas kerrotaan, että teemasijoittamisen tavoitteena on tietyn teeman mukaisten sijoit-

tusten tekeminen esimerkiksi keskittymällä tiettyihin kestävän kehityksen teemoihin, kuten uusiutuvaan energiaan ja ihmisoikeusasioihin. (Finsif 2023). (Silvola, Hanna & Landau 2019, 40).

Nordean artikkelin mukaan teemasijoittamisen suosion syynä on juuri nyt maailmanlaajuisten vastuullisuushaasteiden ratkaiseminen näyttää teemalta, joka saattaa osoittautua tuottoisaksi tulevaisuudessa. Sijoittajalla onkin hyvä tilaisuus hyötyä sijoituksillaan siitä, että nämä teemat ovat todennäköisesti kasvussa tulevaisuudessa. (Nordea 2023).

Teemat voivat liittyä esimerkiksi kestävän kehityksen tavoitteisiin ja vaihdella muun muassa vedestä ja metsästä ilmastonmuutokseen Finsif verkkosivun artikkelin mukaan. Temaattisessa sijoittamisessa sijoittaja haluaa joko tukea valitseman toiminnan kehitystä tai saavuttaa sijoitustuottoja nimenomaan tietystä potentiaalisesti näkemästään teemasta. Finsif sivuston mukaan EU:n uusi sääntely selkeyttää teemasijoittamista siltä osin, että kestävä sijoittaminen on määritelty tarkemmin kuin aikaisemmin. Kestävällä sijoituksella tarkoitetaan taloudelliseen toimintaan kohdistuvaa sijoitusta, joka esittää ympäristötavoitetta, yhteiskunnallista tavoitetta sekä sijoitusta inhimilliseen pääomaan tai sosiaalisesti heikommassa asemassa oleviin yhteisöihin. (Finsif 2023).

6 TUTKIMUS VASTUULLISUUDEN MERKITYKSESTÄ SIOITUSTUOTTEIDEN VALINNASSA

Opinnäytetyön empiirisessä osuudessa on tarkoitus selvittää, onko vastuullisuudella merkitystä opiskelijoiden sijoituskohteiden valinnassa sekä mitkä muut asiat saattavat vaikuttaa sijoituskohteiden valintaan. Opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi valikoitua täten määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä. Määrällisen tutkimuksen perusteet teoksessa kerrotaan, että määrällisessä tutkimuksessa pyritään selvittämään erilaiset syy-seuraussuhteet ja tehdä vertailuja ja pyrkiä selittämään ilmiöitä numeerisesti. (Vilka 2007, 14).

Tutki ja mittaa - Määrällisen tutkimuksen perusteet teoksessa kerrotaan, että kaikkea aineistoa ei tarvitse kerätä itse, vaan tutkimusongelmasta riippuen voidaan myös käyttää valmiita rekistereitä. Tällaisia valmiita rekistereitä voivat olla esimerkiksi asiakasrekisterit tai tilastot. Teoksessa kerrotaan, että määrällinen tutkimusmenetelmä eli kvantitatiivinen menetelmä on tutkimustapa, jossa tietoa tarkastellaan numeerisesti. Kerrotaan että tutkittavia asioita ja niiden ominaisuuksia käsitellään useasti numeroiden avulla. (Vilka 2007, 30).

Määrällisen tutkimusmenetelmän tarkoitus on vastata kysymyksiin, kuinka moni, kuinka paljon ja kuinka usein. Määrällisellä tutkimuksella voidaan selittää, kuvata, kartoittaa vertailla tai ennustaa. Teoksessa kerrotaan, että määrälliselle tutkimukselle on tyypillistä, että vastaajien määrä on suuri. Kysely ei ole sama asia kuin määrällinen tutkimus, mutta määrällisessä tutkimuksessa usein käytetään kyselyä tutkimusaineistoa keräämisessä. Muita tapoja kerätä aineistoa on haastattelulomakkeet tai systemaattinen havainnointi. (Vilka 2007, 28).

Edellisen lisäksi teoksessa kerrotaan, että ensi käden aineistot eli primääriset aineistot ovat tutkimusmateriaalia, jonka tutkija kerää itse. Tämän tarkoituksena on vastata suoraan tutkimusongelmaan. Määrällisessä tutkimuksessa primääriset aineistot ovat esimerkiksi kyselylomakkeet tai haastattelut. Ensikäden lähteitä vuorostaan ovat alkutekstit. Toisen käden aineistoja ovat materiaalit, jotka kerätään

esimerkiksi tilastoista, tietokannoista, kirjoista, lehdistä, artikkeleista tai muista julkaisuista. Tällaiset aineistot ovat siis useasti toisen henkilön keräämiä ja ensisijaisesti muuhun kuin tutkimuskäyttöön kerättyjä. (Vilkkä 2007, 30).

Tarja Heikkilän Tilastollinen tutkimus -teoksessa kerrotaan, että tutkimuksen tekee validiksi se, että mitataan sitä, mitä oli tarkoitus. Tutkimus antaa myös keskimäärin oikeita tuloksia eikä se sisällä virheitä. Näiden lisäksi tutkimuksen validius voidaan varmistaa etukäteen suunnittelulla ja tarkalla tiedonkeruulla. Validiutta auttaa korkea vastausprosentti, määritelty vastaajajoukko sekä oikeita asioita mitaavat, yksiselitteiset kysymykset. Tutkimuksesta taas tekee reliabelin, jos se antaa tarkkoja, ei sattumanvaraisia tuloksia sekä että se on toistettavissa samanlaisin tuloksin. (Tilastollinen tutkimus 2014).

6.1 Tutkimuksen tarkoitus

Tutkimuksen kyselyn tarkoituksena on selvittää, onko esimerkiksi vastaajan iällä sukupuolella tai koulutuksella vaikutusta siihen, millaisia sijoituspäätöksiä henkilöt tekevät ja kuinka tärkeäksi vastuullisuus koetaan sijoituspäätöksiä tehdessä. Tutkimuksessa pyritään myös tarkastelemaan vastanneiden kokemusta säästämistä ja sijoittamista kohtaan sekä muita syitä sijoituspäätösten takana.

6.2 Tutkimuksen toteutus

Empiirinen tutkimus toteutettiin Google forms-kyselytyökalun avulla. Tähän päätettiin, sillä tutkittava joukko on laaja ja tällä tavalla on mahdollista saada riittävä määrä vertailukelpoisia vastauksia. Google forms kysely jaettiin Vaasan ammattikorkeakoulun opiskelijoille sähköpostin välityksellä. Tutkimussuunnitelma on edellytys onnistuneelle mittarille. Kysymysten sisältö muodostui teoriaosuuden mukaan ja kysymykset laadittiin niin, että saatiin vastaukset tutkimusongelmaan ja tutkimuskysymyksiin. Opinnäytetyön kysymykset koostuivat pääosin monivalinta- sekä valmiit -vastausvaihtoehdot sisältävistä kysymyksistä.

6.3 Tutkimuskysymykset

Kyselyyn otettiin mukaan monivalinta- kysymysten lisäksi yksi avoin kysymys, jotta vastaajat voisivat avata omin sanoin mielipidettään vastuullisuuden merkityksestä. Monivalintakysymyksistä ensimmäiset kysymykset keskittyivät vastaajien ikään, sukupuoleen sekä koulutusohjelmaan. Näiden jälkeen kysymykset suuntautuivat sijoituskokemukseen ja sijoituskohteisiin, joiden jälkeen kysyttiin vastuullisuuden merkityksestä sijoitustuotteiden valinnassa tai muissa osa alueissa vastaajien arjessa.

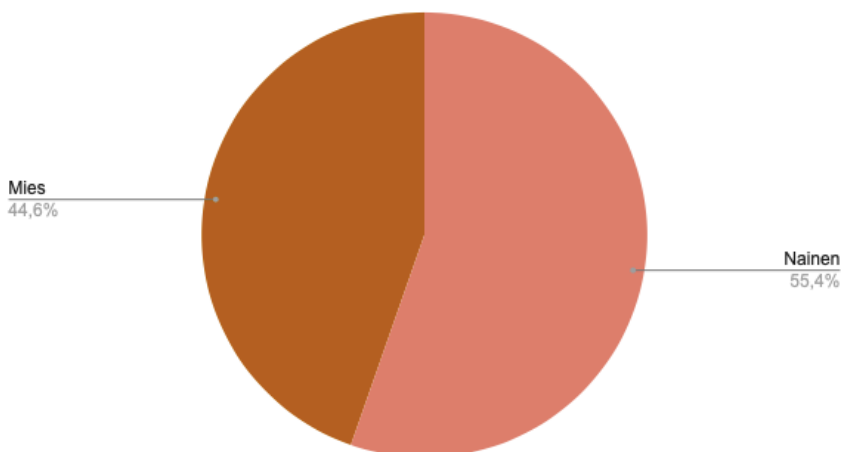
7 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Kyselyyn vastanneiden taustamuuttujia olivat ikä, sukupuoli, koulutusala sekä sijoituskokemus. Kyselyyn vastanneiden määrä oli 113 henkilöä ja kyselyä pidettiin auki parin viikon ajan. Seuraavaksi tarkastellaan kyselyn tuloksia.

7.1 Sukupuoli

Vastanneista henkilöistä 62 oli naisia eli heitä oli vastaajista eniten 55,4 prosenttia. Miehiä taas vastanneista oli 50 ja prosentteina 44,6. Tämä vastasi aiheesta kertovaan Ylen artikkelia, jossa kerrottiin, että naiset ja nuoret ovat kiinnostuneita sijoittamisesta ja etenkin vastuullisesta sijoittamisesta. (Yle 2018). Samoin myös Finsifin tekemän tutkimuksen mukaan naiset sijoittavat vastuullisemmin. (Finsif 2021). Näiden tutkimusten mukaan siis naisia kiinnostaa vastuullinen sijoittaminen, joka voi selittää miksi suurempi osa vastanneista oli naisia. Ero ei ole kuitenkaan kovin suuri, ja yleisesti vastuullinen sijoittaminen kiinnostaakin monia nuoria, jonka takia kyselyyn varmasti vastasikin myös niin moni mies.

Määrä: 1. Sukupuolesi?

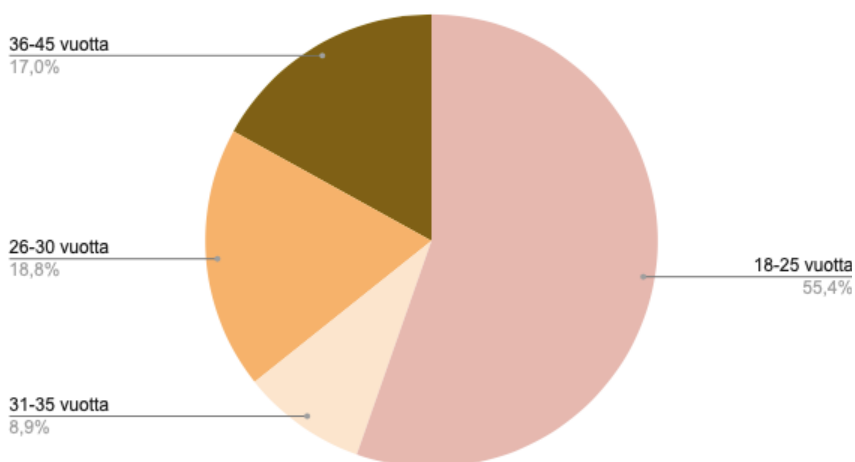

Kuvio 4 Sukupuoli

7.2 Ikä

Taustamuuttujana ikäluokaltaan vastaajista suurin osa oli 18–25-vuotiaita ja heitä oli jopa 55,4 prosenttia vastaajista eli 63 henkilöä. Tämä oli odotettavissa, sillä kysely jaettiin ammattikorkeakoulun oppilaiden kesken, jolloin kyseistä ikäluokkaa edustaa enemmistö. Toiseksi suurin osa vastaajista kuului 26–30 vuoden ikäluokkaan ja heitä oli 18,8 prosenttia ja vastanneista henkilöistä 21. Kolmanneksi suurin ikäluokka vastanneista kuului 36–45 ikäluokkaan 17 prosentilla ja pienimmän vastaajamäärän sai 31–35 vuotiaat 8,9 prosentilla.

Määrä: 2. Ikäsi?

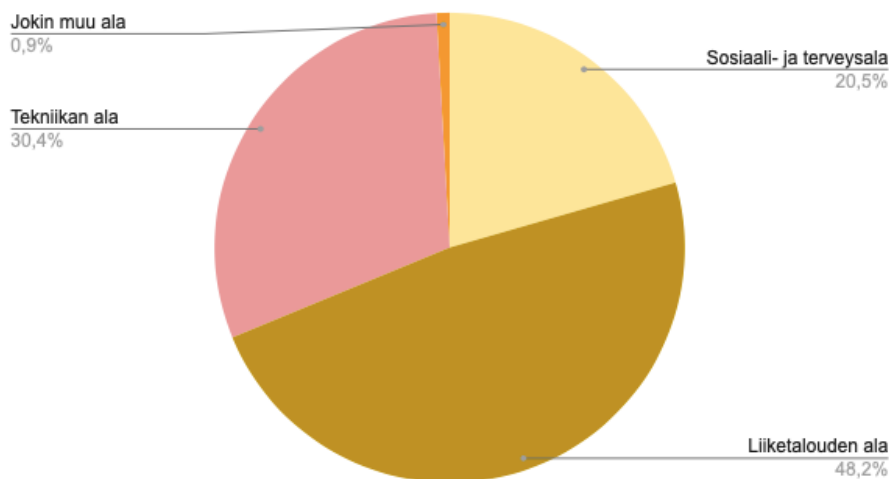
Kuvio 5 Ikä

7.3 Koulutusohjelma

Taustamuuttujana koulutusalan kysymykseen suurin osa vastanneista eli 48,2 prosenttia opiskeli liiketalouden alaa ja yhteensä heitä oli 54. Toiseksi suurin osa 30,4 prosenttia vastanneista opiskeli tekniikan alaa ja 113 vastanneesta heihin kuului 35 henkilöä. Kolmanneksi suurin osa vastanneista opiskeli sosiaali- ja terveysalaa 20,5 prosenttia kun taas jonkin muun alan opiskelijoita oli vain yksi henkilö. Suurta liiketalouden alan vastanneiden määrää voidaan selittää sillä, että liiketalouden opintoihin voi sisältyä rahoituksen sekä taloushallinnon kursseja, joidenka lomassa

sijoittaminen on mahdollisesti tullut tutuksi, jolloin myös kiinnostus aiheeseen saattaa olla muita aloja suurempi.

Määrä: 3. Koulutusohjelma?

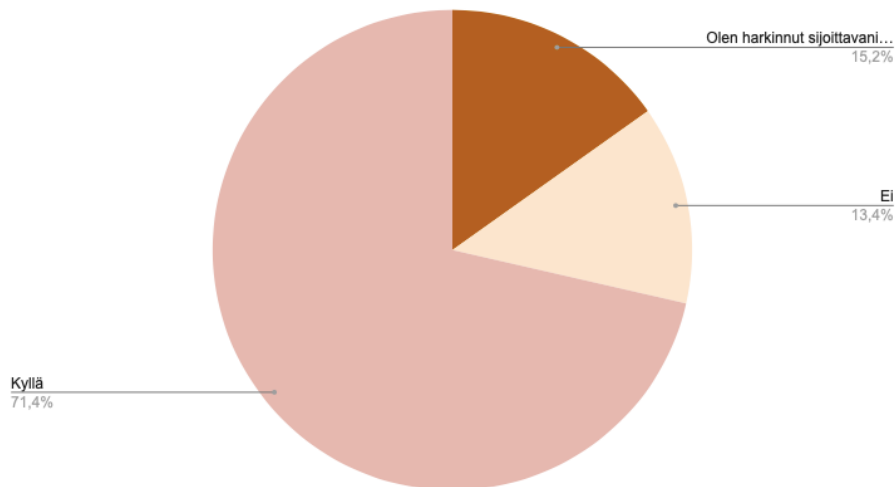

Kuvio 6 Koulutusohjelma

7.4 Tämänhetkiset sijoitukset

Vastanneista suurimmalla osalla eli 71,4 prosentilla oli vastaushetkellä sijoituksia ja heitä oli 81 henkilöllä 113 vastaajista. Vastaajista 28 prosentilla ei ollut sijoituksia vastaushetkellä mutta heistä 15 prosenttia eli 17 henkilöä kertoi harkinneensa sijoittavansa tulevaisuudessa. Vastanneista henkilöistä, jotka kertoivat omistavansa sijoituksia eli 81 henkilöstä 43 heistä oli 18–25-vuotiaita eli yli puolet. Tämä vastaa myös Ylen artikkelia, jossa kerrotaan, että nuorten osuus sijoituksissa on kasvanut huomattavasti ja heidän kiinnostuksensa sijoittamista kohtaan on korkeammalla tasolla kuin koskaan ennen. (Yle 2021).

Määrä: 4. Onko sinulla tällä hetkellä sijoituksia?

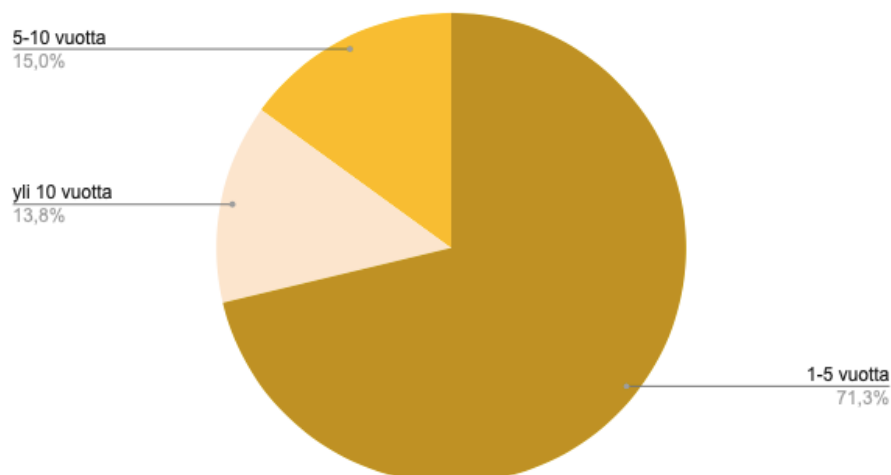

Kuvio 7 Tämänhetkiset sijoitukset

7.5 Sijoitusaika

Vastanneista suurin osa eli 71,3 prosenttia, 54 henkilöä kertoi sijoittaneensa 1-5 vuotta. Toiseksi suurin osa vastanneista oli sijoittanut 5-10 vuotta ja heitä oli 8 henkilöä, 15 prosenttia. Yli 10 vuotta sijoittaneita oli 7,5 prosenttia ja vastanneista henkilöistä heitä oli 5 kpl. Se että suurin osa eli yli 70 prosenttia vastasi sijoitusajakseen 1-5 vuotta vastaa myös siihen nähden, että suurin osa vastanneista oli ikäluokaltaan 18–25-vuotiaita.

Määrä: 5. Jos sijoitat kuinka kauan olet sijoittanut?

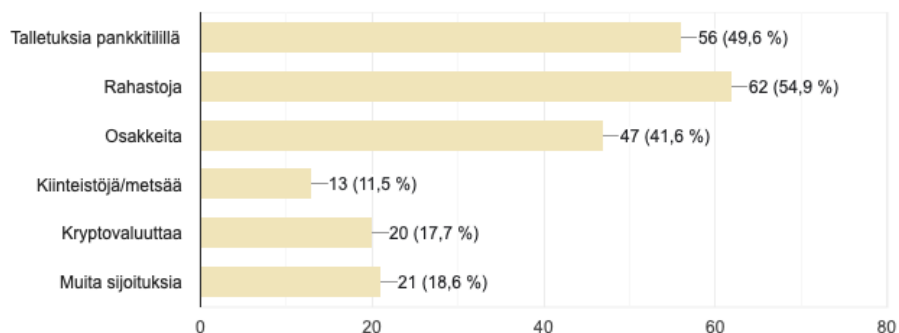
Kuvio 8 Sijoitusaika

7.6 Sijoitusvaihtoehdot

Kyselyssä selvitettiin, minkälaisia sijoituksia vastanneilla oli ja suosituimpana sijoituskohteena oli rahastot jota 54,9 prosenttia eli yli puolet vastanneista kertoivat omistavansa. Toiseksi suosituin sijoituskohteeksi oli talletukset pankkitilillä, joita oli vastanneista 49,6 prosentilla eli 113 vastanneesta 56 henkilöllä. Kolmanneksi suosituin sijoitusmuoto osoittautui osakkeiksi, joita oli 47 henkilöllä eli vastanneista 41,6 prosentilla. Lisäksi muita sijoituksia oli 21 henkilöllä, kryptovaluuttaa 20 henkilöllä sekä kiinteistöjä/metsää 13 henkilöllä. Rahastojen suosiota tukee myös Finanssialan tutkimus, jossa rahastot olivat muita sijoitusmuotoja suosituimpia, jos pankkitilistä ei laskettu mukaan. (Finanssiala 2020). Myös suurin osa vastanneista eli 15 henkilöä ja 18,5 prosenttia omisti ainoana sijoitusmuotonaan rahastoja, kun taas esimerkiksi pelkästään osakkeita omisti 5 henkilöä eli 6,2 prosenttia. Toiseksi suosituimmaksi sijoituskohteeksi valikoitunut talletukset pankkitilillä on myös linjassa Finanssialan tutkimukseen, jossa selvisi että 56 prosenttia vastanneista sijoitti pankkitililleen. (Finanssiala 2020).

6. Jos sijoitat minkälaisia sijoituksia sinulla on?

113 vastausta

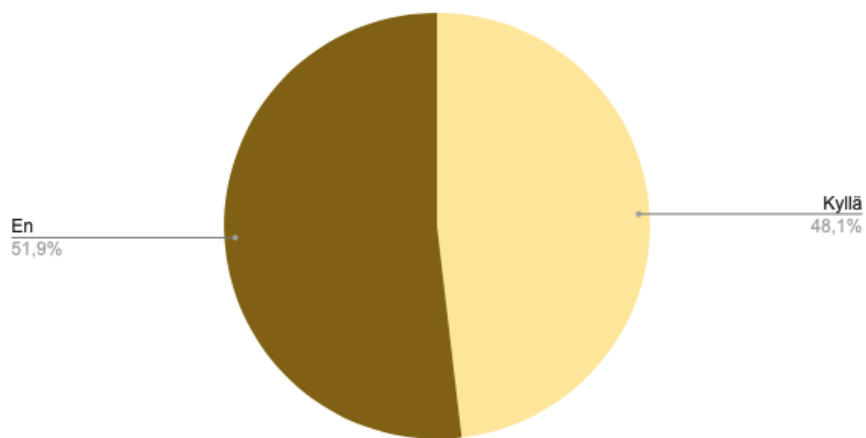

Kuvio 9 Sijoitusmuodot

7.7 Vastuulliset sijoitusvaihtoehdot etusijalla

Kyselyyn vastanneilta kysyttiin myös kokevatko he, että vastuulliset sijoitusvaihtoehdot ovat etusijalla. Tähän vastasi 42 henkilöä eli 51,9 prosenttia kieltävästi ja 39 henkilöä eli 48,1 prosenttia myönteisesti. Tulos oli todella tasainen ja jakautui melkein puoliksi. Yllätyin itse siitä, että melkein jopa puolet koki vastuullisten sijoitusvaihtoehtojen olevan etusijalla. Tuloksia tulee myös Pörssisäätiön vuonna 2022 tekemää tutkimusta, jossa vastuullisuuden merkitys sijoituspäätöksissä on kasvanut. (Pörssisäätiö 2022). Myös Finsifin tutkimus vuonna 2021 tuli siihen tulokseen, että jopa 60 prosenttia vastaajista huomioi ESG-tekijöitä sijoituspäätöksiä tehdessään, lisäksi vastaajien vastuullisten sijoitusten osuus kaikista sijoituksista oli noin 45 prosenttia. (Finsif 2021).

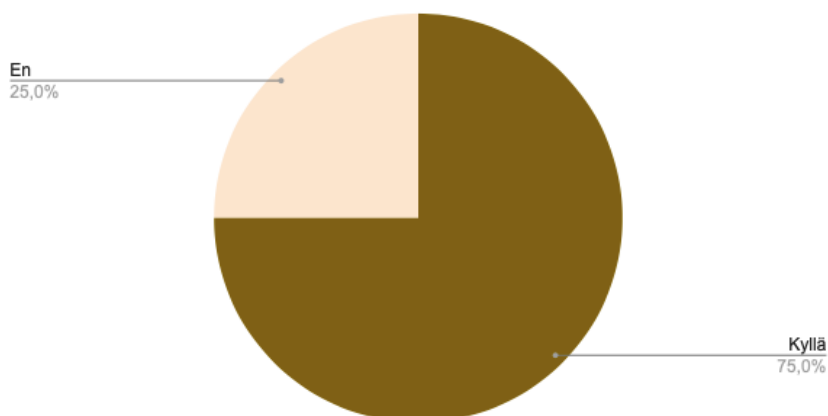
Määrä: 7. Jos sijoitat koetko että vastuulliset sijoitusvaihtoehdot ovat etusijalla?

Kuvio 10 Vastuulliset sijoitusvaihtoehdot etusijalla

Sen lisäksi kyselyn tuloksia vertaamalla voitiin huomata eroavaisuuksia eri alojen opiskelijoiden vastauksissa siihen kokevatko he, että vastuulliset sijoitusvaihtoehdot ovat etusijalla. Vastausten perusteella liiketalouden opiskelijoista 47 prosenttia eli melkein puolet vastasi vastuullisten sijoitusvaihtoehtojen olevan etusijalla, kun taas sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoista jopa 75 prosenttia vastasi vastuullisten sijoitusvaihtoehtojen olevan etusijalla. Tekniikan alan opiskelijoista vain 40 prosenttia vastasi vastuullisten sijoitusvaihtoehtojen olevan etusijalla. Tulokset ovat verrattavissa Finsifin tutkimukseen, jonka mukaan liiketalouden ja teknillisen koulutuksen saaneet sijoittajat noudattavat enemmän perinteistä sijoitusstrategiaa eivätkä välttämättä seuraa yhtä paljon esimerkiksi vastuullisia tai eettisiä sijoitusstrategioita. Tämä voisi selittää minkä takia Sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoista paljon suurempi määrä vastasi kokevansa vastuulliset sijoitusvaihtoehdot olevan etusijalla. (Finsif 2021).

Määrä: 7. Jos sijoitat koetko että vastuulliset sijoitusvaihtoehdot ovat etusijalla? Sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijat

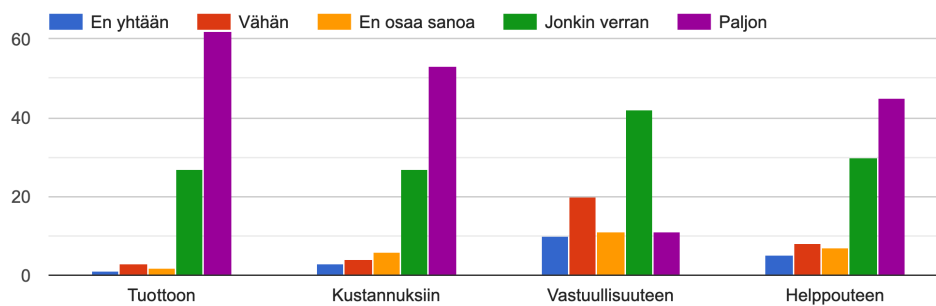

Kuvio 11 Sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijat

7.8 Sijoitusvaihtoehtojen valinta

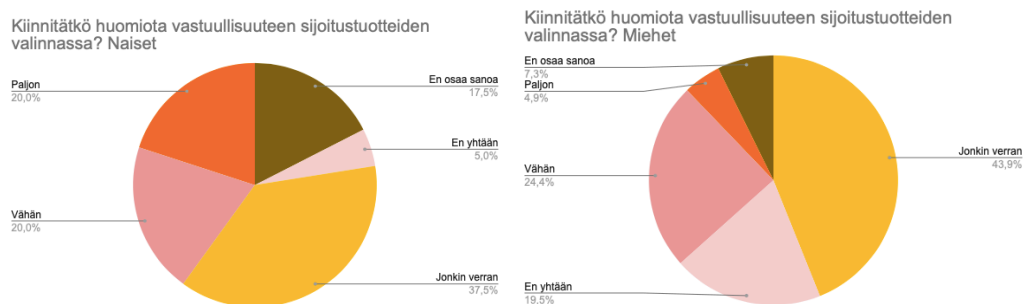
Seuraavaksi kyselyssä selvitettiin, mihin asioihin vastaajat kiinnittivät huomiota sijoitustuotteiden valinnassa. Vastanneista suurin osa eli 62 henkilöä vastasi kiinnittävänsä paljon huomiota tuottoon. Toiseksi suurin osa eli 53 henkilöä vastasi kiinnittävänsä paljon huomiota kustannuksiin. Kolmanneksi suurin vastaajamäärä eli 45 henkilöä vastasi kiinnittävänsä paljon huomiota helppouteen. Vastuullisuuteen vastasi kiinnittävänsä huomiota paljon ainoastaan 11 henkilöä. Kuitenkin 42 henkilöä vastasi kiinnittävänsä jonkin verran huomiota vastuullisuuteen. Vastuullisuuteen vastasi kiinnittävänsä huomiota vain vähän 20 henkilöä ja ei yhtään 10 henkilöä mitkä olivat suurimmat vastaajamäärät muiden kategorioiden vain vähän ja ei yhtään vastausvaihtoehdoista.

8. Jos sijoitat mihin seuraavista kiinnität eniten huomiota sijoitustuotteiden valinnassa?

Kuvio 12 Sijoitusvaihtoehtojen valintaan vaikuttavat tekijät

Nordean tekemän tutkimuksen mukaan naiset ovat miehiä kiinnostuneempia sijoitustensa vastuullisuudesta ja 39 prosenttia naisista halusi varmuuden siitä, että omat sijoitukset ovat vastuullisesti hoidettuja, kun taas miehistä näin vastasi 27 prosenttia. Tämä vastaa myös kyselyni tuloksiin, sillä naisista 20 prosenttia vastasi kiinnittävänsä paljon huomiota vastuullisuuteen ja miesten osalta tulos oli vain 4,9 prosenttia. Sen lisäksi 5 prosenttia naisista vastasi en yhtään ja miehistä 19,5 prosenttia kysyttäessä kiinnittävätkö he huomiota vastuullisuuteen sijoitustuotteiden valinnassa. Tutkimuksen tulokset vaikuttavat siis olevan linjassa aikaisemmin tehtyihin tutkimustuloksiin ja siihen että naiset kiinnittävät huomiota tai ovat enemmän kiinnostuneita vastuullisuusnäkökulmista.

Kuvio 13 Naisten vastuullinen sijoittaminen

Kuvio 14 Miesten vastuullinen sijoittaminen

Suomen Osakesäästäjien, Pörssisäätiön ja Viisas Rahan teettämä Sijoittajabarometrikselyn vastausten perusteella 10 prosenttia naisista ja 17 prosenttia miehistä ei kiinnittänyt huomiota vastuullisuusnäkökulmiin sijoituspäätöstä tehdessään. Tämä on myös linjassa vastaustuloksiin siitä mihin vastaajat kiinnittävät eniten huomiota sijoitustuotteiden valinnassa. Myös Nordean kyselytutkimuksen tuloksena 48 prosenttia vastanneista piti vastuullisuutta hyvänä asiana, mutta se ei ollut kynnyksikysymys sijoituskohdetta valittaessa.

Pitää kuitenkin pitää mielessä, että yleisesti sijoittamisessa kuitenkin kiinnitetään huomiota sijoitusten tuottoon sekä kustannuksiin. Sijoittamisessa tavoitellaan yleisesti tuottoa ja kustannukset määrittävät sen miten paljon sijoittajalle tuotosta jää käteen. Pörssisäätiön mukaan tutkimuksissa selvisi, ettei vastuullinen sijoittaminen ainakaan heikennä sijoitustuottoja. Pitkällä aikavälillä vastuullisesti toimivien yhtiöiden voidaan perustellusti odottaa tuottavan paremmin suotuisampien kasvunäkymien ja ennustettavamman kustannuskehityksen ansioista. (Pörssisäätiö 2023).

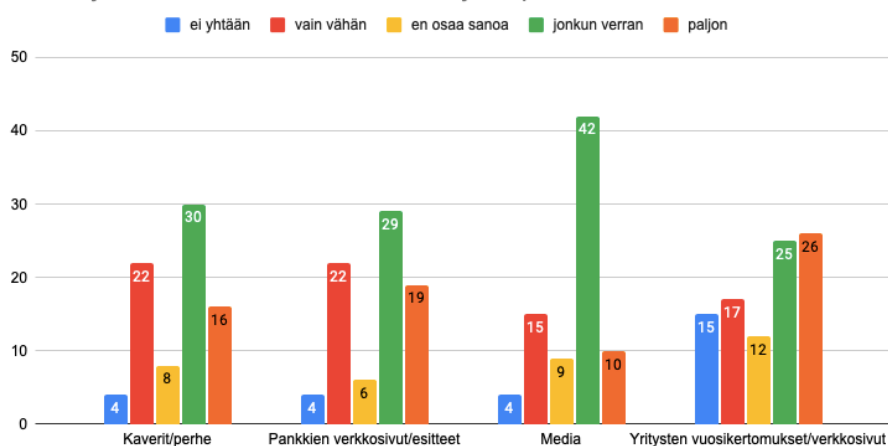
Näin jälkikäteen ajateltuna kysymyksen olisi voinut muotoilla niin, että siinä olisi kysytty tuoton tavoittelun lisäksi asioita mihin sijoittavat kiinnittävät huomiota. Tällä tavoin kyseisen kysymyksen tulos olisi voinut erota saadusta tuloksesta. Kuitenkin ilmastonmuutos ja vastuullisuus on esillä paljon esimerkiksi mediassa, joka

taas selittää suuren määrän vastanneista, jotka vastasivat kiinnittävänsä edes jonkin verran huomiota vastuullisuuteen.

7.9 Mistä saatu tieto vaikuttaa sijoituspäätöksiin

Kyselyssä selvitettiin myös sitä, mistä saadulla tiedolla on merkitystä sijoituspäätöksiä tehdessä. Tuloksien perusteella voidaan todeta, että yritysten vuosikertomuksilla sekä verkkosivuilla on vaikutusta sijoituspäätöksiin sillä 26 vastanneista vastasi täältä kerätyllä tiedolla olevan paljon vaikutusta sijoituspäätöksiin. Toiseksi suurin merkitys tuloksien perusteella on pankkien verkkosivuilta ja esitteistä saatu tieto, jolla 19 henkilöä vastasi olevan paljon merkitystä. 42 henkilöä vastasi mediassa olevan jonkin verran vaikutusta sijoituspäätöksiin ja 30 henkilöä vastasi kavereilla ja perheellä olevan jonkin verran vaikutusta sijoituspäätöksiin.

9. Jos sijoitat mistä saatu tieto vaikuttaa sijoituspäätöksiisi?

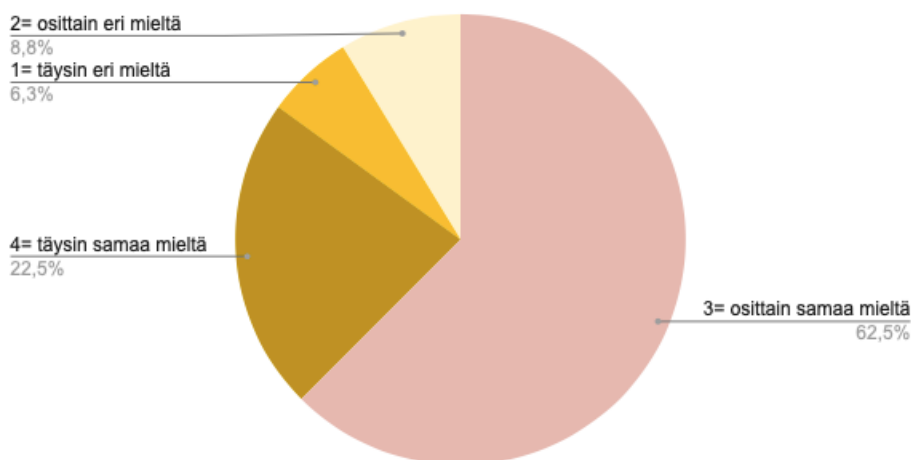
Kuvio 15 Mistä saatu tieto vaikuttaa sijoituspäätöksiin

7.10 Vastuullisen sijoittamisen merkitys

Kyselyssä selvitettiin kokevatko opiskelijat, että vastuullisiin sijoitustuotteisiin sijoittamisella voisi olla merkitystä. Vastanneista 62,5 prosenttia eli 50 henkilöä koki olevansa osittain samaa mieltä ja 22,5 prosenttia eli 18 henkilöä koki olevansa täysin samaa mieltä. Vain 6,3 prosenttia eli 5 vastanneista koki olevansa täysin eri

mieltä ja 8,8 prosenttia eli 7 vastanneista oli osittain eri mieltä. Todella suuri osa oli siis sitä mieltä, että vastuullisella sijoittamisella on edes jonkinlainen merkitys. Tämä vastasi Nordean vuonna 2018 sijoittajille tekemän tutkimuksen tuloksia jossa 38 prosenttia suomalaisista sijoittajista ei uskonut, että omilla sijoituspäätöksillään on merkitystä maapallon hyvinvoinnin kannalta. Voidaan siis olettaa, että loput 62 prosenttia kokivat vastuullisella sijoittamisella olevan edes jonkinlainen merkitys. Sen lisäksi Nordean tutkimuksessa kävi ilmi, että nuoremmat sijoittajat kokevat vastuullisuuden merkittävämmäksi, jolloin käy myös järkeen, että oman kyselyni vastanneista suurempi joukko uskoi vastuullisella sijoittamisella olevan edes jotain merkitystä.

Määrä: 10. Jos sijoitat tai sijoittaisit vastuullisiin sijoitustuotteisiin koetko, että sillä voisi olla merkitystä?

Kuvio 16 Vastuullisen sijoittamisen merkitys

7.11 Avoimet vastaukset

Avoimella kysymyksellä pyrittiin saamaan vastaajilta monimuotoisempia vastauksia kysymykseen - Mitä vastuullinen sijoittaminen merkitsee sinulle? Kysymykseen tuli yhteensä 37 vastausta ja tähän työhön olen poiminut niistä eniten tutkimustyötäni tukevat vastaukset.

"Sijoitan yrityksiin ja rahastoihin jotka tukevat puhdasta energiantuotantoa tulevaisuudessa, tuuli ja aurinkovoima"

"Sijoittaminen on minulle omien varojen kartuttamista, en siis koe vastuullisuuden tai etiikan kuuluvan osaksi toimintaa"

"Vastuullisuuden ja maskimaalisen tuoton tavoittelu sijoittamisella tuntuu vaikealta. On hyvä muistaa että vastuullisuuden edistäminen kuuluu kaikille, mutta omalta osaltani sitä en edistä enkä tule edistämään sijoitusten kautta."

"Parempaa huomista"

"Viesti yrityksille, että vastuullisuutta kannattaa toteuttaa."

"Huonompaa tuottoa, sijoituksilla on tarkoitus vaurastua eikä pelastaa maailmaa"

"Omaa tapaa vaikuttaa. Vaikka en mene vastuullisuus edellä, pyrin silti etten suosimitäten vastuuttomia kohteita"

"Kohteiden valinta ESG painotteisesti"

"Yrityksellä pitää olla selkeitä näyttöjä vastuullisuudesta"

"En halua tukea esim. asekauppaa tai huumekauppaa. Haluaisin, että sijoitukseni voisi kunnioittaa luontoa ja jopa edistää luonnon hyvinvointia. Kun alan saamaan enemmän palkkaa, haluaisin keskittyä enemmän siihen, että sijoitukseni on vastuullinen kuin "helppo"."

"Ympäristön ja reilun toiminnan kestävyuden painottamista sijoittamisessa. Riittävän tuoton pitää kuitenkin aina sisältyä tavoitteisiin, koska sijoittaminen ei ole hyväntekeväisyyttä"

"Vastuullisuuden edistämistä, tärkeää aiheeseen osallistumista"

”Haluan tulevaisuudessa sijoittaa ja minulle olisi tärkeää sijoittaa sellaisiin kohteisiin jotka toteuttavat eri vastuullisen sijoittamisen (ESG) kriteereitä hyvin. Vastuullinen sijoittaminen merkitsee minulle sitä, että tuen sellaisia yrityksiä, jotka tekevät hyvää maapallolle ja siellä asuville ihmisille. Haluan että sijoittamani rahat menevät sellaisiin kohteisiin, joiden arvot kohtaavat minun omien arvojeni kanssa.”

Avoimista vastauksista käy ilmi, että monelle vastuullinen sijoittaminen ei ole tuntematon asia ja monella vastaajista on kiinnostusta asian suhteen. Muutamille vastaajista vastuullinen sijoittaminen on itsestäänselvyys ja joillekin vastuullisuus merkitsee enemmän muissa elämän osa-alueissa sijoittamisen sijaan. Käy myös ilmi, että vastuullista sijoittamista painotetaan tavoitteissa mutta tuoton tavoitteleminen on kuitenkin lähtökohtaisesti tärkeä asia vastanneille. Vastauksien perusteella voidaan myös huomata, että poissulkeminen on monella vastuullisen sijoittamisen menettelytapa, kun halutaan varmistaa, ettei suosita vastuuttomia sijoituskohteita. Vastauksista jää päällimmäisenä mieleen, että vastuullinen sijoittaminen merkitsee monelle tulevaisuutta ja parempaa huomista.

8 POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tavoitteenani oli, että kyselyyn vastaisi noin sata henkilöä ja olinkin erittäin tyytyväinen, kun kyselyyn vastasi yhteensä 113 henkilöä. Kyselyn vastuksista esille nousi se, että suurelle osalle vastuullinen sijoittaminen on tuttu ilmiö ja vaikka kaikki vastanneista eivät sijoittaneet vastaushetkellä oli heillä kuitenkin kiinnostusta vastuullista sijoittamista kohtaan tai tavoitteena aloittaa vastuullinen sijoittaminen tulevaisuudessa tai halu oppia siitä lisää.

Koska kyselyn ikäjakauma oli suurimmilta osin 18-25 vuotiaita oli mielestäni yllättävää, että niinkin suuri osa vastanneista omisti sijoituksia. Kuitenkin tämä vastaa myös Nordean toteuttamaan tutkimusta, jossa selvisi että 18-25 vuotiailla sijoittaminen on yhtä yleistä kuin muissa ikäluokissa. (Nordea 2022).

Johtopäätöksenä voidaan sanoa, että kyselyssä saatiin vastaus tutkimuksen tutkimusongelmaan, eli siihen onko vastuullisuudella merkitystä sijoitustuotteiden valinnassa. Vastaukset tukevat sitä, sillä 37 prosenttia vastasi kiinnittävänsä ainakin jonkin verran huomiota vastuullisuuteen sekä 10 prosenttia vastasi kiinnittävänsä paljon huomiota vastuullisuuteen. Sen lisäksi 48 prosenttia vastasi kokevansa, että vastuulliset sijoitusvaihtoehdot ovat etusijalla. Vastausten perusteella käy myös ilmi, että naisille vastuullisuudella on suurempi merkitys sijoitustuotteiden valinnassa kuin miehille.

Vastaajajoukolla oli myös paljon kiinnostusta sijoittamista tai vastuullista sijoittamista kohtaan ja voidaankin olettaa, että vastaajiksi valikoitui enemmän sellaisia, joilla oli aiheesta jo jonkun verran kokemusta ja aihe kiinnosti heitä. Tästä syystä tulokset eivät ole suoraan verrannollisia kaikkien opiskelijoiden suhteen. Tuloksia voidaan pitää kuitenkin ainakin jollain tasolla luotettavina sijoittamisesta kiinnostuneiden opiskelijoiden kesken.

Tulokset vastasivat tutkimuksen toteuttamisen yhteydessä haettua tietoa ja erilaisia tilastoja. Vastanneilla opiskelijoilla on selvästi tietoa aiheesta ja tämä on helposti selitettävissä sillä, että aihe on paljon esillä esimerkiksi mediassa. Vastuullinen sijoittaminen tulee varmasti kasvamaan vieläkin merkittävämmäksi näkökulmaksi sijoituspäätöksissä tulevaisuudessa. Vastausten perusteella on havaittavissa, että vastuullisuus ei ole tuntematon käsite kyselyyn vastanneiden keskuudessa. Vastuullisuus on tulevaisuutta ja yrityksille elinkeino pärjätäkseen kilpailussa muita yrityksiä vastaan. Vastuullisuutta ei voi enää sivuuttaa vaan sen merkitys tulee jatkamaan kasvuaan.

Tutkimusta voidaan pitää melko luotettavana sillä, siinä mitattiin sitä, mitä oli tarkoitus. Tutkimuskysymyksillä saatiin selville, onko vastuullisuudella merkitystä sijoituspäätöksiin. Tutkimuksen toteutuksen sekä tutkimuskysymyksien suunnitteluun käytettiin aikaa, joka paransi tutkimuksen validiutta. Voidaan myös todeta, että tutkimus antaa keskimäärin oikeita tuloksia sillä kyselyyn vastanneiden määrä oli sen verran suuri mikä vähentää vastausten virheiden määrää. Voidaan myös tulla siihen tulokseen, että kysely voitaisiin toistaa, ja päädyttäisiin silti liki samantyyppisiin tuloksiin.

9 OPINNÄYTETYÖPROSESSI

Työn suunnittelu sekä tutustuminen työn aiheeseen tuli aloitettua kevätlukukaudella vuonna 2022. Itse kirjoitustyö sekä kyselytutkimuksen suunnittelu ajoittui syyslukukaudelle 2022 ja jatkui aina kevätlukukaudelle 2023. Prosessissa haastavinta oli aluksi aiheen valinta sekä sen rajaaminen. Myös ajan löytäminen työn tekemiseen tuotti haasteita. Suurin osa työhön käytetystä ajasta meni teorian löytämiseen sekä valintaan ja läpikäymiseen.

Koen, että lopulta opinnäytetyö kuitenkin onnistui, vaikka prosessi venyi alkupeppäisestä tavoitteesta. Vastuullinen sijoittaminen on mielestäni edelleen mielenkiintoinen sekä ajankohtainen aihe. Aiheesta voisi tehdä jatkotutkimusta esimerkiksi siitä, miten vastuullisten sijoituskohteiden markkinointi vaikuttaa sijoituspäätöksiin ja miten sitä voisi kehittää.

Kyselymetodin heikkoutena voidaan pitää sitä, että vastaajat eivät voi vastata kysymyksiin yksityiskohtaisesti, kun kyseessä on esimerkiksi monivalintakysymykset, jonka takia vastaajien on valittava lähimpänä omaa mielipidettään olevat vaihtoehdot. Vastaukset voivatkin siis olla suuntaa antavia, mutta eivät välttämättä ihan kerro totuutta. Sen sijaan esimerkiksi henkilökohtaisella haastattelulla olisi voitu saada moniulotteisempia vastauksia sekä välttyä väärinymmärryksiltä.

Kyselyä olisi voitu myös levittää vieläkin isommalle kohderyhmälle, jolloin tulokset olisivat luotettavampia. Hyvänä kohteena olisi voitu käyttää esimerkiksi erilaisia keskustelupalstoja, jolloin vastaajamäärä olisi voinut olla paljon suurempi mutta toisaalta myös vastausten todenmukaisuus olisi voinut olla keskustelupalstasta riippuen vähän kyseenalainen.

10 LÄHTEET

Anderson, N. & Tuhkanen, J. 2004. Järkevän sijoittamisen perusteet. Helsinki: Edita Prima Oy.

Avoin Yliopisto. (2022). Ilman kuuntelua on turha rakentaa yritys vastuuta. Viitattu 15.2.2023. <https://www.avoin.jyu.fi/fi/uutiset/ilman-kuuntelua-on-turha-rakentaa-yritysvastuuta>

Commitment 2050. (2023). Taloudellinen vastuu - Mitä se tarkoittaa ja miksi se on tärkeää? Viitattu 5.3.2023. <https://commitment2050.fi/taloudellinen-vastuu-mita-se-tarkoittaa-ja-miksi-se-on-tarkeaa/>

Elinkeinoelämän keskusliitto. (2020). Vastuullisuus. Viitattu 25.3.2022. <https://ek.fi/tavoitteemme/vastuullisuus/>.

Elinkeinoelämän keskusliitto. (2021). Vastuullisuus – tämän päivän kilpailuetu, huomisen toimintaedellytys. Viitattu 25.3.2022. <https://ek.fi/ajankohtaista/blogit/vastuullisuus-taman-paivan-kilpailuetu-huomisen-toimintaedellytys/>.

Erola, M. 2012. Paras sijoitus – Itsepuolustusopas sijoittajille. Helsinki: Talentum.

Finanssiala ry. (2021). Vastuullinen sijoittaminen ei ole etuoikeus, vaan velvollisuus. Viitattu 20.1.2023. <https://www.finanssiala.fi/kolumni/vastuullinen-sijoittaminen-ei-ole-etuoikeus-vaan-velvollisuus/>

Finanssiala. (2019). Säästäminen, luotonkäyttö ja maksutavat. Viitattu 20.3.2023. [https://www.finanssiala.fi/wp-content/uploads/2019/04/SLM-2019 Tutkimusraportti.pdf](https://www.finanssiala.fi/wp-content/uploads/2019/04/SLM-2019_Tutkimusraportti.pdf)

Finanssiala. (2020). Vastuullinen sijoittaminen – Norstatin kyselytutkimus tuhannelle suomalaiselle. Viitattu 19.2.2023. <https://www.finanssiala.fi/wp-content/uploads/2020/02/Norstat-kyselytutkimus-14022020-vastuullinen-sijoittaminen-LIITE-TIEDOTTEESEEN-1.pdf>

Finanssiala. (2020). Vastuullisuus ja kestävä kehitys - Vastuullinen sijoittaminen on nyt valtavirtaa. Viitattu 11.2.2023. <https://www.finanssiala.fi/kolumni/vastuullinen-sijoittaminen-on-nyt-valtavirtaa/>

Finanssiala. (2021). Säästämisestä ja sijoittamisesta iloa sekä turvaa niin hyvän kuin pahankin päivän varalle. Viitattu 19.2.2023. <https://www.finanssiala.fi/uutiset/saastamisesta-ja-sijoittamisesta-iloa-seka-turvaa-niin-hyvan-kuin-pahankin-paivan-varalle/>

Finanssiala. (2022). Miten vertailla rahastojen vastuullisuutta? Katse kohti kahta vihreän sävyä! Viitattu 15.3.2023. <https://www.finanssiala.fi/uutiset/miten-vertailla-rahastojen-vastuullisuutta-katse-kohti-kahta-vihrean-savya/>

Finanssialalle. (2023). Rahastot. Viitattu 19.1.2023. <https://www.finanssialalle.fi/opintomateriaalit/finanssialan-perusteet/saastaminen-ja-sijoittaminen/eri-sijoitusmuodot/rahastot.html>

Finanssivalvonta. (2018). Kuluttajansuoja – ennen kuin sijoitat tai talletat rahaa. Viitattu 24.3.2022. <https://www.finanssivalvonta.fi/kuluttajansuoja/ennen-kuin-sijoitat-tai-talletat-rahaa/>.

Finsif. (2021). Vastuullisen sijoittamisen opas 2021. Viitattu 20.3.2023. <https://finsif.fi/vastuullisen-sijoittamisen-opas/>

Finsif. (2021). Vastuullisen sijoittamisen opas. Ensimmäiset askeleet kohti vastuullisempaa sijoitussalkkua. Viitattu 10.3.2023. https://www.finsif.fi/wp-content/uploads/2017/02/Finsif_taitto_vedos_lowres.pdf

Finsif. (2021). Vastuullisuus kiinnostaa suomalaissijoittajia. Viitattu 1.6.2023. <https://finsif.fi/vastuullisuus-kiinnostaa-suomalaissijoittajia/>

Finsif. (2023). Vastuullinen sijoittaminen pähkinänkuoressa. Mitä vastuullinen sijoittaminen tarkoittaa? Viitattu 20.3.2023. <https://finsif.fi/vastuullinen-sijoittaminen-pahkinankuoressa/>

Hyrskelä, A., Lönnroth, M., Savilaakso, A., Sievänen, R. 2012. Vastuullinen sijoittaminen. Tampere: Tammerprint Oy.

Joutsenvirta, M., Halme, M., Jalas, M., Mäkinen, J. 2011. Vastuullinen liiketoiminta. Helsinki: Gaudeamus.

Kuluttajaliitto. (2020). Yhteiskuntavastuu. Viitattu 20.1.2023. <https://www.kuluttajaliitto.fi/materiaalit/yhteiskuntavastuu/>

Lucrativo. (2023). Yritysvastuu vaikuttaa merkittävästi työntekijöihin ja siten vahvasti yrityksen tulokseen. Viitattu 11.2.2023. <https://www.lucrativo.fi/posts/3/Why+does+climate+change+have+any+importance>

Nordea Funds. (2022). Valtaosa vastuullisista sijoituksista tehdään rahastoihin. Viitattu 11.3.2023. <https://www.nordeafunds.com/fi/artikkelit/valtaosa-vastuullisista-sijoituksista-tehdään-rahastoihin>

Nordea. (2018). Nordean kysely: Nuoret nostavat vastuullisuuden tärkeimmäksi sijoituskriteeriksi. Viitattu 20.3.2023. <https://www.nordea.com/fi/media/2018-11-22/nordean-kysely-nuoret-nostavat-vastuullisuuden-tarkeimmaksi-sijoituskriteeriksi>

Nordea. (2023). Osakkeet ja osakesijoittaminen – Osakesijoittamisen aloittaminen. Viitattu 12.2.2023. <https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/sijoittaminen/osakkeet.html>

Nordea. (2023). Teemasijoittaminen – edelläkävijä sijoittaa megatrendeihin. Mitä on teemasijoittaminen? Viitattu 19.2.2023. <https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/teemasijoittaminen-megatrendit.html>

Nordea. (2023). Yhdistelmärahastot. Viitattu 12.2.2023. <https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/rahastot/yhdistelmarahastot.htm>

OP Media. (2017). Näin sijoitat eettisesti – Viisi neuvoa aloittelijalle. Viitattu 15.3.2023. <https://www.op-media.fi/sijoittaminen/sijoittamisen-aloittaminen/nain-sijoitat-eettisesti-viisi-neuvoa-aloittelijalle/>

OP Media. (2022). Muuttuva maailma haastaa sijoittajan miettimään vastuullisuutta. Viitattu 12.1.2023. <https://www.op-media.fi/puheenvuorot/puhetta-sijoittamisesta/muuttuva-maailma-haastaa-sijoittajan-miettimaan-vastuullisuutta/>

OP Media. (2022). Muuttuva maailma haastaa sijoittajan miettimään vastuullisuutta. Viitattu 21.3.2023. <https://www.op-media.fi/puheenvuorot/puhetta-sijoittamisesta/muuttuva-maailma-haastaa-sijoittajan-miettimaan-vastuullisuutta/>

Osakesijoittaja. (2023). Kryptovaluutat 2023. Viitattu 2.8.2023. [Kryptovaluutat - Ostaminen ja sijoittaminen vuonna 2023 \(osakesijoittaja.fi\)](https://www.osakesijoittaja.fi/kryptovaluutat-2023)

Pörssisäätiö. (2014). Sijoittaminen – opas uteliaille. Helsinki. Viitattu 24.3.2022. <https://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2014/08/sijoitus-opas-2014-fin-final-low1.pdf>.

Pörssisäätiö. (2022). Tutkimus: Sijoittajille vastuullisuus entistä tärkeämpi mittari. Viitattu 1.6.2023. <https://www.porssisaatio.fi/blog/2022/10/03/tutkimus-sijoittajille-vastuullisuus-entista-tarkeampi-mittari/>

Pörssisäätiö. (2023). Osakesäästäminen. Osa 6: Vastuullinen sijoittaminen ja omistaminen. Viitattu 17.9.2023. <https://www.porssisaatio.fi/sijoituskoulu/vastuullinen-sijoittaminen/>

S-Pankki. (2021). Yhä useampi suomalainen on rahastosijoittaja. Viitattu 21.1.2023. <https://www.s-pankki.fi/fi/artikkelit/yha-useampi-suomalainen-on-rahastosijoittaja/>

Salkunrakentaja. (2021). Kiinnostaako kiinteistösijoittaminen? Ota vinkit talteen ja aloita. Viitattu 15.2.2023. <https://www.salkunrakentaja.fi/2021/03/kiinteistosijoittaminen-vinkit/>

Salkunrakentaja. (2021). Sijoitusideat. Vastuullisen sijoittamisen kompastuskivet – mikä tekee siitä haastavaa? Viitattu 5.3.2023. <https://www.salkunrakentaja.fi/2021/09/vastuullisen-sijoittamisen-kompastuskivet/>

Sijoittaja. (2020). Mitä on kiinteistösijoittaminen? Viitattu 15.2.2023. <https://www.sijoittaja.fi/225935/mita-on-kiinteistosijoittaminen/>

Silvola, H. & Landau, T. 2019. Vastuullisuudesta ylituottoa sijoituksiin. Helsinki: Alma Talent.

Taitotalo. (2023). Yritysvastuu: vastuuta yrityksen omista yhteiskunnallisista vaikutuksista – hyveellistä sanahelinää vai yrityksen strategian perusta? Viitattu 20.2.2023. <https://www.taitotalo.fi/artikkelit/yritysvastuu-vastuuta-yrityksen-omista-yhteiskunnallisista-vaikutuksista-hyveellista-sanahelinaa-vai-yrityksen-strategian-perusta>

Tilastollinen tutkimus (2014). Kvantitatiivinen tutkimus Tarja Heikkilä. Viitattu 9.10.2023. <http://www.tilastollinentutkimus.fi/1.TUTKIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf>

Valtion velanhallinnan vuosikatsaus. (2021). Vastuullisuus nousussa myös keskuspankkien maailmassa. Viitattu 12.1.2023. <https://www.valtionvelka.fi/annualreview2021/vastuullisuus-nousussa-myo-keskuspankkien-maailmassa/>

Vastuullinen Suomi. (2020). Talous. Viitattu 22.1.2023. <https://www.vastuullinensuomi.fi/talous/>

Vastuullinen Suomi. (2020). Ympäristö. Viitattu 22.1.2023. <https://www.vastuullinensuomi.fi/ymparisto/>

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Viitattu 10.5.2023. https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/98723/Tutki-ja-mittaa_2007.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Yle. (2018). Vastuullinen sijoittaminen valtaa alaa- erityisesti nuorilla ja naisilla kiinnostusta yritysten toiminnan eettisyyteen. Viitattu 1.6.2023. <https://yle.fi/a/3-10180737>

Yle. (2021). Nuorten sijoittamisbuumi on kovempi kuin ehkä koskaan ennen – professori kiittää somea: ”Säästäminen ja sijoittaminen on yhteiskunnallisesti hyväksyttävää” Viitattu 1.6.2023. <https://yle.fi/a/3-11777923>

Ympäristöministeriö. (2023). Mitä on kestävä kehitys? Viitattu 15.2.2023. <https://ym.fi/mita-on-kestava-kehitys>

LIITE 1 Haastattelukysymykset

Sukupuolesi?

Ikäsi?

Koulutusohjelma?

Onko sinulla tällä hetkellä sijoituksia?

Jos sijoitat kuinka kauan olet sijoittanut?

Jos sijoitat minkälaisia sijoituksia sinulla on?

Jos sijoitat koetko että vastuulliset sijoitusvaihtoehdot ovat etusijalla?

Jos sijoitat mihin seuraavista kiinnität eniten huomiota sijoitustuotteiden valinnassa? (Tuottoon, kustannuksiin, vastuullisuuteen, helppouteen, muuhun)

Jos sijoitat tai sijoittaisit vastuullisiin sijoitustuotteisiin koetko, että sillä voisi olla merkitystä?

Koetko että vastuullisuudella on merkitystä muilla osa-alueilla arjessasi?

Mitä vastuullinen sijoittaminen merkitsee sinulle?

